ЫШ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 95 (8315)
АПРЕЛИИН 21
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа гүрэнэй урьhаламжа тушаа абтаhан эдэ хэмжээнүүд социалистическэ экономико саашадань хүгжөөхэ, арадай байдал улам hайжаруулха, байрын барилга бүри үргэнөөр хэхэ, манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха шадабарие бэхижүүлхэ талаар КПСС-эй XX съездын хараалhан программые түргэнөөр бэелүүлхэ хэрэгтэ туhалха гэжэ батаар этигэжэ байhанаа элишэлэн мэдүүлнэ.

(КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолhоо)

Советскэ Союзай ажалшадай дунда тараагдадаг гүрэнэй урьhаламжанууд тухай

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоол

1957 оной апрелиин 19.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет зо- дунда тараагдадаг гүрэнэй дотоодын урьhаламжанууд тушаа абаха шухала болоhон хэмжээнүүд ту- асуудалые үргэн олон ажалшадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табиhан байна. 1958 онhоо эхилэн шэнэ урьhаламжануудые гаргахаа болихо, хуушанай урьhаламжануудые гүрэнэй зүгhөө түлэхэ болзор 20—25 жэлээр хойшолуулан hунааха, тэрэшэлэн мүнөө жэлдэ 1956 онойхидо орходоо нилээд багаар урьhаламжа гаргаха гэжэ энэ хэмжээ-ябуулгануудаар хараалагда-

Ажалшадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаhан дурадхалнуудые хаа хаанагүй хүсэдөөр ойлгогдожо, нэгэ hанаагаар дэмжэгдээ. «Красное Сормово» заводой, Горьковско автомобильна заводой коллективүүд эдэ дурадхалнуудые түрүүлжэ дэмжэhэн байгаа. Тэрэнэй удаагаар Москвагай, Ленинградай, Донбассай, Уралай болон томо предприятинуудай хүдэлмэришэд, колхозшууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, наукын болон соёл культурын ажал-ябуулагшад, сэрэгэй албагшад—советскэ бүхы республикануудай городууд болон хүдөө нютагуудай диилэнхи олонхи ажалшад дурадхалнуудые дэмжэhэн байна. Ажалшадай иимэ ехэ нэгэн hаналтай байhан ушар юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, урьhаламжанууд тушаа хэмжээнүүд хаhа саг соогоо, тон зүбтэйгөөр абтахаар хараалагдаhан хадаа Советскэ гүрэнэй, манай бүхы арадай аша туhада хүсэдөөр тааралдаха байна.

КПСС-эй Центральна Комитет, Советскэ правительство иимэ ехэ нэгэн hаналтайгаар дэмжэhэнэйнь гэжэ бүхы ажалшадта гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэбэ, энэ баримта советскэ хүнүүдэй политическэ ухаан ёhо мэдэлгын тон ехэ байhые, Коммунистическэ партиин, правительствын болон манай ороной арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байhые үшөө дахин гэршэлнэ гэжэ угаа ехэ ханангяар тэмдэглэнэ.

Урьhаламжанууд тухай дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, Советскэ засагай тогтоhонhоо хойшонхи жэлэй турша соо Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай арадай бүтээhэн агууехэ, бүхэдэлхэйн түүхэтэ хэрэгүүд тухай ажалшад патриотическа омогорхолтойгоор хэлэдэг байгаа. Энэ дүшэн жэлэй турша соо Росси экономическа, техническэ гээгдэлhээ хүсэд гараа. Хэдэн олон мянган түрүү зэргын заводууд, фабриканууд, электростанцинууд баригдаа. Хүдөө тосхонуудта колхозно байгуулалта батажаа. Соёл болбосоролой талаар эрид хубилалта болоо. Мүнөө үедэ манай промышленность 1913 онойхидо орходоо 30 дахин, дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо дүрбэ шахуу дахин ехэ продукци бүтээнэ. Энэ соо машина бүтээлгын, металл болбосоруулдаг промышленностиин продукци 180 дахин, электроэнерги бага 100 шахуу дахин нэмээ.

Социалистическэ үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые элсүүлээгүй hаа, үнэ ехэтэй түхэригтэй, бүридүуритай финансова системэтэй байгаагүй hаа, арадай ажахын бүхы hалбаринуудые болон соёл культурые амжалтатайгаар хүгжөөхэ аргагүй байха байгаа. Социалистическэ ажахын нөөсэлгын таhалгагүй ехэ боложо байhанай ашаар Советскэ гүрэн мүнгэтал дайнай хойто тээхи хоёр табанжэлэй туршада промышленностиие hэргээн бодхоолгодо болон хүгжөөлгэдэ 861 миллиард түхэриг, хүдөө ажахыда—321 миллиард түхэриг hомолхо, арадай гэгээрэлэй, наукын болон соёл культурын хэрэгтэ, ажалшадые эмнэлгэдэ, пенсинүүдые түлэлгэдэ 1 триллион 184 миллиард түхэриг гаргашалха аргатай болоhон байна. Энэ үе соо имагтал гүрэнэй мүнгэ зөөреэр 185 үлүү миллион дүрбэлжэн метрын гэр байра хамта дээрээ баригдаа.

Гүрэнэй урьhаламжаар зонhоо ородог мүнгэ зөөри социалистическэ байгуулалтада тон ехэ hайн үүргэ дүүргэнэ. Хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенци патриотическа уялгануудаа гүнзэгы ехээр мэдэрэн, өөрын хүлhэнэйнгөө зарим хубиие гүрэндөө hайн дураараа урьhаар үгэжэ, тэрээндэ ехэ туhаламжа үзүүлдэг байгаа. Нэгэдэхи табанжэлэй үедэ Магнитогорско металлургическа комбинат, Днепрогэс, Сталинградай, Харьковска тракторна заводуудые, Московско, Горьковско автомобильна заводуудые, Уралмашзавод, Ростсельмаш болон бусад олон томо предприятинуудые, шэнэ городуудые, түмэр замуудые барихадань, машинно-тракторна станцинуудые болон совхозуудые байгуулхадань урьhаламжанууд Советскэ гүрэндэ туhалhан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ гүрэндэ урьhаламжаар ороhон мүнгэ зөөри тэрэ оной бүхы сэрэгэй гаргашануудай 15 шахуу процентые бүглэhэн байха юм. Дайнай хойто тээхи үедэ СССР-эй арадай ажахые түргэнөөр hэргээн бодхоохо болон хүгжөөхэ хэрэгтэ урьhаламжанууд туhалаа. Үнэн тоборог болоhон, ехээр hандарhан аад, hэргээгдэhэн хэдэн мянган городуудай, олон түмэн тосхонуудай барилгад олониинь урьhаламжаhаа ороhон мүнгэ зөөреэр hэльбэн бодхоогдоhон байгаа. Дайнай хойто тээхи үедэ томо томо барилгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри шухала үүргэ дүүргээ. Энэ хадаа юун дээрэhээ тон элеэр харагданаб гэхэдэ, табадахи табанжэлэй үедэ арад зоной гүрэндөө урьhаар үгэhэн мүнгэ зөөри Куйбышевска ГЭС мэтэ арбан табан тиимэ томо гидроэлектростанциин үнэ сэнтэй тэн болохо байна.

Советскэ эрхэ байдалда урган гараhан советскэ хүнүүд ямар уг зорилготойб гэхэдэ, өөhэдынгөөл аша туhаяа hуудаггүй, харин ниитынгээ аша туhые харан, арад зонойнгоо бүхы экономикые, бүхы арад зонойнгоо ажабайдалые болон соёл культурые хүгжөөн дэбжээхэ зорилготой юм. Тиимэhээ капиталистнууд советскэ хүнэй hанал эрмэлзэлгые хэзээдэшье ойлгожо шадахагүй. Советскэ хүнүүд заримдаа хубиингаа хэрэглэмжые хизаарлажа байгаад, ажал хэжэ олоhон нөөсэ мүнгэ зөөриеэ гүрэндөө урьhаар үгэдэг байгаа. Зүгөөр, нөөсэлгэеэ гүрэндөө урьhалхадаа өөhэдтэнь, тэдэнэй үрэ хүүгэдтэ үнэхөөрөөл золтой жаргалтай, баян дэлгэр ажабайдал олгохо шэнэ, социалистическэ общество байгуулнабди гэжэ тэдэнэр үнэн зүрхэнhөө мэдэдэг байна бшуу. Тэдэнэр урьhаламжа захихадаа тэрэниие эрхэтэдэй үндэр дээдэ уялга, өөhэдымнай нэрэ хүндын хэрэг гэжэ тоолодог байгаа. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй гүрэндөө урьhаар үгэhэн нэгэшье сагаан бүхэн арадай аша туhада социалистическэ гүрэнөөр хэрэглэгдэжэ, коммунизмын агууехэ сурталай илалтые ойртуулха гэжэ тэдэнэр мэдэдэг байгаа.

Гэхэ зуура, урьhаламжа захилга хододоол хэтдэжэ байха аргагүй болоно бшуу. Хэрбээ 1956 онойхидо орходоо бүри ехэ хэмжээтэйгээр урьhаламжа гаргабал хүн зондошье тааруугүй болохо hэн. Хэрбээ урьhаламжые бага хэмжээтэйгээр гаргаа hаа, тэрэнь бултадаа шахуу урда тээнь гаргагдаhан урьhаламжануудаар шүүбэри түлэхэ ба үныень түлэхэ хэрэгтэ гараха байгаа.

Тэрэшэлэн шэнэ урьhаламжа гаргахаяа болёод, урда тээнь гаргагдаhан гүрэнэй урьhаламжануудаар шүүбэринүүдэй ба үныень түлэлгын тиражуудые саашадаа үнгэргөөд байгаа hаа, гүрэн хадаа арадай ажахые хүгжөөхэ, ажалшадай байдал hайжаруулха хэрэгтэ мүнгэ hомололгые хороохо баатай болохо байhыень хараадаа абалсаха хэрэгтэй. Иимэ ушарта гүрэн хадаа промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин ургалтые, гэр байрын болон культурна эмхи зургаануудай барилгые удааруулха баатай болохо hэн. Теэд энэнь гүрэнэй болон арадай аша туhада тааралдахагүй байна. Тиимэhээ коммунистическэ байгуулалтын аша туhые, бүхы ажалшадай ниитын аша туhые харан шэнэ урьhаламжа гаргахаяа болихотой хамта, урда тээнь гаргагдаhан урьhаламжануудай облигацинуудаар шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхөө болихо, мүн үныень түлэлгые хойшолуулха хэрэгтэй болоно. Энэ хадаа гэр байра, hургуули, больница болон бусад культурна эмхи зургаануудые барилгада, арадай хэрэглэлэй эд бараа бүри ехээр бүтээжэ гаргалгада мүнгэ hомололгые жэл бүри нэмээжэ байха арга гүрэндэ олгоно.

Хүдэлмэришэд, албахаагшад, колхознигууд болон интеллигенциин олон тоото суглаанууд дээрэ эдэ хэмжээ-ябуулгануудай зүбшэтдэжэ, ажалшадай зүгhөө нэгэн дуугаар hайшаагдаhыень хараадаа абан КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтооно:

1. Зоной дунда тараагдадаг гүрэнэй урьhаламжые 1958 онhоо эхилэн саашадань гаргахаяа болихо.

2. Урда тээнь гаргагдаhан гүрэнэй урьhаламжануудаар шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэлгые энэ тогтоолой толилогдоhон үдэрhөө хойшо болюулха, мүн эдэ урьhаламжануудай облигацинуудай үнэ түлэлгые 20 жэлээр хойшолуулха. 1977 онhоо гүрэнэй урьhаламжын облигацинуудай үные 20 жэлэй турша соо жэл бүри тэгшэ хубинуудаар түлэдэг болохо. Зүгөөр, Гүрэнэй дотоодын 3 процентнэ шүүбэритэ урьhаламжын тиражуудые, тэрэ урьhаламжа таргахадаа тогтоогдоhон гуримай ёhоор саашадаа үнгэргэдэг байха. 3 процентнэ урьhаламжын облигацинуудые урда мэтэ нөөсэлгын кассануудhаа hаадгүйгөөр худалдан абажа, гэдэргэнь бусаажа болохо байна.

3. Энэ тогтоолой гарахын урда тээ үнгэргэгдэhэн бүхы урьhаламжануудай шүүбэриин тиражуудта, мүн үныень түлэхэ тиражуудта шүүhэн облигацинуудаар шүүбэринүүдынь нөөсэлгын кассануудаар дамжуулан түлэхыень СССР-эй Финансын министерствые уялгалха.

4. 1957 оной гүрэнэй бюджедтэ урьhаламжаhаа тусхай хэмжээнэй мүнгэ зөөри орохоор хараалагданхай. Тиихэдэ урда тээнь гаргагдаhан урьhаламжануудаар шүүбэринүүдэй тираж болюулхада, мүн үныень түлэхэ тиражуудые хойшолуулхада энэ орошын үшөө хүсэд бүглэгдэхэгүй байhые хараадаа абан, урда жэлэйхидэ орходоо нилээд бага хэмжээтэйгээр мүнөө жэлдэ урьhаламжа гаргаха шухала гэжэ тоолохо.

1957 ондо гүрэнэй урьhаламжа табан жэлэй болзороор 12 миллиард түхэригтэ, тайлбарилан хэлэбэл 1956 ондо тараагдаhан урьhаламжын хэмжээндэ орходоо гурба дахин шахуу багаар гаргаха. 1958 онhоо 1962 он хүрэтэр энэ урьhаламжаар шүүбэринүүдэй тиражуудые жэл бүри үнгэргэхэ, 1959 онhоо 1962 он хүрэтэр үныень түлэхэ тиражуудые үнгэргэхэ, 1957 ондо ажалшад хоёр долоон хоногойнгоо салин хүлhэнhөө ехэ бэшэ хэмжээтэйгээр урьhаламжа захиха ёhотой. 500 түхэриг ба тэрэнhээ доошо салин хүлhэ, пенси гү, али стипенди абадаг хүдэлмэришэд, албахаагшад, студентнүүд болон сэрэгэй алба хэгшэдэй дунда урьhаламжа захилга үнгэргэхэгүй.

* * *

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа гүрэнэй урьhаламжа тушаа абтаhан эдэ хэмжээнүүд социалистическэ экономико саашадань хүгжөөхэ, арадай байдал улам hайжаруулха, байрын барилга бүри үргэнөөр хэхэ, манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха шадабарие бэхижүүлхэ талаар КПСС-эй XX съездын хараалhан программые түргэнөөр бэелүүлхэ хэрэгтэ туhалха гэжэ батаар этигэжэ байhанаа элишэлэн мэдүүлнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь Н. ХРУЩЕВ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. БУЛГАНИН.

Москва. Москворецкэ хүүргэ дээрэhээ Кремль иимээр харагдадаг.

ТАСС-эй фотохронико.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ

Ставропольhоо Москва хүрэтэр газ эльгээхэ барилгын түрүүшын ээлжээе болзорhоонь урид дүүргэhэнтэйнь дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Советэй Президиум барилга дээрэ онсо шалгарhан хүдэлмэрилэгшэдые орден, медальнуудаар шагнаа. Хамта дээрээ 514 хүн шагнагдаа.

Ленинэй орден иимэ хүнүүдтэ барюулагдаа: электрогагнууршад И. И. Ганчев, А. Д. Горшков, К. А. Гусев, Е. В. Драчинский болон бусад олон хүнүүд.

Электрогагнууршан Н. С. Анохин, «Союзнефтестроймеханизация» трестые эрхилэгшэ М. К. Артемов, сорго табигшад, машинистнууд И. А. Баранов, А. С. Бегичев, электрогагнууриин хүдэлмэриин мастер И. П. Бреев болон бусад Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор 123 хүн, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар 149, «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медаляар 137 хүн шагнагдаа.

(ТАСС).

Сибириин хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн боложо дүүрэбэ

НОВОСИБИРСК, апрелиин 19. (ТАСС). Сибириин хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ апрелиин 19-дэ Ирхүүгэй областиин партиин Алайрай райкомой секретарь. Социалистическэ Ажалай Герой И. Н. Покорский эгээ түрүүн үгэ абажа хэлээ.

hүүлэй хоёр жэлэй туршада районой колхозууд hү, мяха, нооhо улам ехээр абадаг болобо гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Кукуруза ехээр таридаг болоhонойнгоол ашаар хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абаха арга боломжотой болообди гэжэ нүхэр Покорский хэлэбэ.

Кукурузын ургасын айхабтар туhатай байhан тухай Кемеровскэ областиин Ленинскэ-Кузнецкэ районой Свердловэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан М. Войтова хэлээ.

Мал ажалай Сибириин научно-шэнжэлэлгын институдай директор М. О. Симон зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ. Институдай научна хүдэлмэрилэгшэд Сибирьтэ кукуруза ургуулха айхабтар ехэ арга боломжын бии байhые гүйсэд ойлгоодүй дээрэhээ, кукуруза харууhалха талаар заримандаа буруу заабари үгэдэг гэжэ тэрэнэй хэлэhэн үгэhөө харагдаа.

Новосибирскэ областиин Купинска районой Буденнын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гахайшан М. Л. Гладченко, Сибириин хүдөө ажахын алдарта ажалшан Социалистическэ Ажалай Герой С. Пятница, Тувын автономно областиин «Победа» колхозой түрүүлэгшэ Д. И. Зайцев болон бусад хүнүүд зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Н. И. Беляев зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

1957 ондо миллиард пүүд таряа гүрэндэ тушаахын түлөө мүрысөөгөө үргэлжэлүүлэе гэжэ Казахстанай КП-гэй ЦК болон Министрнүүдэй Совет зүблөөндэ хабаадагшадта дурадхаа. Сибириинхид энэ дурадхалыень hайшаагаа.

130 тонно гахайн мяха тушаахын түлөө

«Эрдэм» совхозой гахайн фермэ дээрэ эрхим гахайшан Прасковья Агаповна Горюнова 18 жэл соо эхэ гахайнуудые харууhалжа байнхай.

Энэ эхэнэр эды олон жэл соо гахайшанаар хүдэлхэ зуураа, ажалай баян дүй дүршэлтэй болоо. Даажа байhан гахайнуудынь жэл бүри 20-ёод поршоонхонуудые түрэдэг юм. Нёдондо жэлдэ даажа байhан 20 эхэ гахайhаа 22—22 поршоонхо абажа, бүрин бүтэн түлжүүлээ. Нүхэр Горюновагай гахайнууд булта «Усольска» үүлтэрэй. Теэд ажалайнь амжалта ганса үүлтэр hайжаруулhан дээрэhээ болоногүй, харин гахайнуудые харууhалга, эдеэлүүлгэдэ тон ехэ анхарал табигдана. Гахайнуудынь ямаршье сагта хүсэ шадалаа гээнэгүй, нэгэ жэгдээр харууhалагдана, тусхай рационой ёhоор эдеэлүүлэгдэнэ. Хээлитэй болоhон эхэ гахайнууд тусгаар рацион дээрэ табигдажа, витамин ехэтэй тэжээл элбэгээр эдинэ.

Гараhаар 5 хоноhон поршоонхонуудта үнэhэ, хөө гэхэ мэтын минеральна тэжээл, хуураhан орооhо үгтэдэг юм. Тиигэжэ түргөөр бэежэдэг, хоёр hара хүсэтэрөө эдеэ хоолдоо гүйсэд дадхаагдана. Хоёр hара хүрэhэн поршоонхонууд эхэhээ hалгаагдажа, 4 hаратай болотороо тусхай рацион дээрэ байлгагдана. hүүлээрнь гахай шахагшадта тушаагдажа үгтэнэ.

Прасковья Агаповна Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябана.

— Энэ жэлдэ нёдондонойхиhоо доошо бэшэ амжалта туйлахаб. Абаhан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо бии. Даажа байhан эхэ гахай бүриhөө 12—12 поршоонхо абааб, — гэжэ гахайшан омогтойгоор хөөрэнэ. Мүнөө эдэ гахайнуудаа июнь, июль hара соо түрүүлхээр ороондо орууланхай.

Түрүү гахайшан Горюновагай жэшээгээр тэрээнтэй сугтаа хүдэлжэ байhан гахайшад ажалай эрхим амжалта туйлана. Жэшээлхэдэ, хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байhан, залуу гахайшан Л. Калашникова эхэ гахайнуудаа нэгэ дахин түрүүлжэ, 10—10 поршоонхонуудые абаа. Мүн А. Трофимова эхэ гахай бүриhөө 7—8 поршоонхо абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна.

Эндэ 69 томо эмэ гахай харууhалагдана. Эхэ гахайнуудhаа тус бүриин 20 поршоонхо, мүн намар шахагдажа тушаагдаха 140 залуу эхэ гахайнуудhаа 4—4-hөө доошо бэшэ поршоонхо абтахаар хараалагдана. Тиигэжэ хамта дээрээ 1900 гаран поршоонхо абтаха юм. Энэ зорилгоёо гахайшад амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Ахалагша гахайшан Д. Калашниковагай даажа байдаг гахайнууд тарган, сүүдхэ соо шэгнүүриинь тус бүридөө 0,6—0,8 килограмм хүрэтэр нэмэнэ.

—Манай hүрэгтэ мүнөө 6—10 hара болоhон 170 гахай шахалганда табигданхай. 10 hара хүсэhэн гахайнуднай 90—100 килограмм татадаг. Эдээнээ hаяар гүрэндэ тушаахамнай гэжэ нүхэр Калашникова хөөрэнэ. Мүн нүхэр Рачинскаягай даажа байдаг hүрэгэй 160 гахай hайнаар харууhалагдажа байна.

Мүнөө фермэ дээрэ хамта 420 гахай шахалгада табигдаад байна. Шахалгада байhан гахайнуудта сүүдхэдээ тус бүридэнь 3—3,5 килограмм концентрат, 1 килограмм силос, рационойнь 30 хубида үбhэнэй гурил болон дабhан, яhанай гурил гэхэ мэтын минеральна тэжээл үгтэнэ. Фермэ дээрэ шэнэ арга үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болонхой. Мүнөө шахалгада байhан гахайнуудта үдэртөө хоёр дахин хуурай тэжээл бэлдэгдэжэ, тусхай кормушка соо үгтэнэ. Энээнэй ашаар ажалай гаргаша нилээд бага болоhон байха юм.

Үнэ сэн багатайгаар гахайн мяха абахын тулада зунай сагта фермын гахайнууд зуhаланда (лагерьта) гаргагдаха юм. Мүнөө жэлдэ фермэ шадарай участогуудта 10—10 гектар кукуруза, зелёнко, горох, турнепс, люцернэ гэхэ мэтын культуранууд таригдаха байна.

Мяха хоёр дахин ехээр тушааха гэhэн Смоленскэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэдэй Хандалгатай танилсаха зуураа, эндэхи гахайшад бүри ехэ амжалта туйлахаар шиидэнхэй.

— Манай фермынхид энэ жэлдэ 1300 центнер гахайн мяха тушаахабди. Энэ уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо бии,—гэжэ фермын бригадир нүхэр Б. Бобылев хөөрэнэ.

Иигэжэ «Эрдэм» совхозой гахайшад Октябриин 40 жэлэй ойдо дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, ажалай эрхим амжалта туйлажа байна.

Т. Гармаев, манай корр.

Пекиндэ олон зоной митинг болобо

ПЕКИН, апрелиин 18. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай ерэhэнтэй дашарамдуулан, мүнөөдэр эндэ городской стадион дээрэ Хитадай столицын хүн зоной олон түлөөлэгшэдэй митинг болобо.

СССР-эй ба КНР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн стадионой центральна ложодо К. Е. Ворошилов, Мао Цзэ-дун, Чжу Дэ, Лю Шао-ци, Чжоу Энь-лай болон КНР-эй бусад хүтэлбэрилэгшэд, мүн тэрэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэтэй хамта ерэhэн нүхэд Рашидов, Елютин, Федоренко, советскэ посол Юдин гэгшэд hууна.

Хитадай столицын хүн зоной нэрэhээ Пекинэй арадай комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Пын Чжэнь амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Советскэ арадай үмэнэ К. Е. Ворошиловай хэhэн элитэ ехэ аша габьяа болон тэрээндэ хитад арадай дуратай байhан тухай тэмдэглээд, КНР-тэ нүхэр Ворошиловай ерэлгэ хадаа Хитад ба Советскэ Союзай хоорондохи агууехэ нэгэдэлые улам бүри батадхаха байна гэжэ Пын Чжэнь мэдүүлбэ.

Бүгэдэниитын эб найрамдал сахиха хэрэгтэ Советскэ Союзай хэhэн оруулалтые, колониализмда эсэргүүгээр, национальна бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байhан дарлагданги арадуудай тэмсэлдэ советскэ арадай талархалтай ба тэрэниие дэмжэдэг байhые Пын Чжэнь үндэрөөр сэгнэбэ.

«Хитадай ба Советскэ Союзай арадууд эгээн дүтын соратнигууд, эгээн найдамтай нүхэдүүд юм,—гэжэ тэрэ хэлэнэ,—манай хоёр ороной арадууд эб найрамдалда дуратай дэлхэйн бүхы гүрэнүүд ба арадуудтай хамта бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал сахихын, хүн түрэлтэнэй хүгжэн дэбжэхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа хододоо элсүүлхэ байна».

Хитад арадай революционно тэмсэлдэ советскэ арадай хододоо талархалтай байhан ба тэрэниие дэмжэдэг байhан тухайнь, КНР-тэ социализм байгуулха хэрэгтэ тэрэнэй хамаг бүхы туhаламжа үзүүлдэг тухайнь Пын Чжэнь онсолон тэмдэглэбэ. «Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй бата бэхи хани барисаае хитад арад хэзээшье сахижа ябаха юм» гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй эбдэршэгүй хани барисаан мандажа байг гэhэн амаршалга хэлээд, Пын Чжэнь үгэеэ дүүргэбэ.

Эндэ сугларагшадай альга ташалгаар угтагдан, К. Е. Ворошилов митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Хитадта би түрүүшынхеэ ерээшье hаа, танай орондо ерэhэнhээ хойшо би болон минии нүхэд гэртээ байhан шэнги эбтэй эетэй түрэл бүлэ соо байнабди гэжэ нүхэр Ворошилов үгынгөө эхиндэ хэлээ.

«Хитад арад советскэ арадта ямар ехэ дуратайб, хани ёhоной ямар ехэ мэдэрэлтэйб гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Нүхэдүүд, манай бата бэхи, хани ёhоной, ахадүүгэй харилсаа холбооной улам батажахын тула, советско-хитадай харилсаанай бүхы талаараа үргэдхэгдэхын ба батажахын тула Советскэ Союзай арадууд мүн лэ хамаг шухала юумэ хэжэ байна гэжэ найдажа байхадатнай болохо. Советскэ Союз агууехэ Хитадай хани нүхэрынь ба ахань хэзээдэшье байгаа, хэтэ мүн хэдөөшье тиимэ байха юм» гэжэ К. Е. Ворошилов эндэ сугларагшадай нэрьемэ альга ташалга доро хэлэнэ.

Өөрынгөө арадай правительствын ба Хитадай алдарта Коммунистическэ партиин ударидалгаар социалистическэ байгуулалтынгаа хэрэгтэ хитад арадай туйлаhан тон ехэ амжалтанууд тухай хэлээд, гүрэнэй болон общественнэ шэнэ байгуулалтые бүхы хэмжээгээр дэмжэдэг Хитадай бүхы ажалша хүн зоной бата бэхи нэгэдэл тухай К. Е. Ворошилов онсо тэмдэглэбэ. «Энэ нэгэдэл ба дэмжэлгэ хадаа Хитадай Арадай Республикын политическэ, экономическа, культурна талаараа саашадаашье амжалтатайгаар хүгжэхэ байhанай гол шухала эрхэ нүхэсэл мүн» гэжэ нүхэр К. Е. Ворошилов хэлэбэ.

Хитадай Арадай Республикада согсологдоhон дүй дүршэл хадаа «марксистско-ленинскэ наукада үнэтэ ехэ оруулалта мүн. Советскэ Союзда тэрэ анхаралтайгаар шэнжэлэгдэжэ байна» гэжэ К. Е. Ворошилов тэмдэглэбэ.

Уласхоорондын байдалда агууехэ Хитадай улам бүри ехэ үүргэ дүүргэжэ байhан тухай К. Е. Ворошилов саашань тэмдэглээ.

«Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаад, амжалтатайгаар хүгжэhэнэй ашаар уласхоорондын байдалда Хитадай нэрэ хүндэнь үзэгдөөгүй ехээр ургаба гэжэ тэрэ хэлэнэ. Мүнөө уласхоорондын нэгэшье шухала асуудал Азиhаа байтагай бүхы дэлхэй дээрэ Хитадай хабаадалгагүйгөөр шиидхэгдэжэ шадагдахагүй байна.

Хитадай Арадай Республика эб найрамдалай хүсэ ехэтэ ба эдэбхитэй түшэг тулгуури болонхой. Корейдэ сэрэгэй тулалдаануудые болюулха ба эблэрэлгэ баталха хэрэгтэ тэрэнэй элитэ ехэ үүргэ дүүргэhэнэйнь мэдээжэ. Вьетнамда, Лаосто ба Камбоджидо дайн сэрэгые болюулха хэрэгтэ Советскэ Союзтай хамтадаа Хитад ехэ оруулалта хэhэн байна. Египедтэ империалистическэ ээрхэг түримхэй добтолгые болюулха ба Венгридэ үүдхэгдэhэн революцида харша hүйдхэлые усадхаха хэрэгтэ Хитадай Арадай Республикын хэhэн тэрэ шухала үүргые эб найрамдалда дуратай арадууд мартахагүй.

Амгалан ёhоор зэргэ оршон байлгын мэдээжэ табан ёhо гуримые Хитадай Арадай Республика Азиин эб найрамдалда дуратай нүгөөдэ агууехэ гүрэн—Индитэй хамта зохёон соносхохо үүсхэл гаргаhан байна».

Хитадай Арадай Республикые амяарлажа, тэрэниие тойруулан, политическэ болон экономическа хүреэлэлтэ байгуулха гэhэн американска ба бусад империалистнуудай hэдэлгэ бүрин буруу hүрөө гэжэ заагаад, «Хитад арадта тон ехээр дурагүйтэдэг Америкын Холбоото Штадуудай ээрхэг түримхэй бүлэгүүд Хитад тушаа дайсан харша политикаяа бэелүүлжэ үргэлжэлhөөр байна» гэжэ нүхэр Ворошилов мэдүүлбэ.

«Гэбэшье, империалистнуудай энэ хархис политикын бута hүрэхэнь лабтай» гэжэ нүхэр Ворошилов альга ташалга доро мэдүүлээ.

«Хитадайнгаа орон нютагта Тайваниие hөөргэнь нэгэдүүлхэ гэhэн хитад арадай эрмэлзэлгые, мүн тэрэшэлэн ООН-до хуулита эрхыень hэргээхэ тушаа Хитадай Арадай Республикын эрилтые Советскэ Союз бүримүhэн дэмжэнэ» гэжэ нүхэр Ворошилов заагаа.

«Хүндэтэ нүхэд! Манай хани барисаан ба нэгэдэл хадаа империалистнуудай болон тэдэнэй хэблэлэй hанааень амаржуулагүй, — гэжэ К. Е. Ворошилов саашань хэлэбэ.—Советскэ Союз болон бусад социалистическэ оронуудай хоорондохи, илангаяа Советскэ Союз болон Хитадай хоорондохи харилсаануудта ямар нэгэн забhар олохые тэдэнэр нэгэнтэ бэшэ оролдоо, оролдоношье, социализмын оронуудай харилсаа холбоондо ямар нэгэн «кризис» бии хэбэртэйгээр шашалдана. Эдэ ган забhар бэдэрээшэдтэ бидэнэр иигэжэ мэдүүлнэбди: «господинууд, танай оролдолго дэмы!»

Эдэ үгэнүүд үни удаан үргэлжэлhэн нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа.

«Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика болон социалистическэ бусад оронууд ахадүүгэй хани барисаатай ба нягта харилсаа холбоотой гэжэ К. Е. Ворошилов мэдүүлнэ. Пролетарска интернационализмын ёhо гуримууд, үнэхөөрөө тэгшэ эрхэтэй байлга, дулдыданги бэшэ ба бэеэ даанхай байдалаа хүндэлэлсэлгэ, бэе бэедээ этигэн найдалга, харилсан туhалалсалга хадаа манай оронуудай харилсаа холбооной үндэhэ hуурин болоно.

Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын ахадүүгэй хани барисаае Советскэ правительство болон бүхы советскэ арад үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ нүхэр Ворошилов саашань хэлэнэ. Арадай Хитадтай ба социалистическэ бусад оронуудтай манай ороной бэелүүлдэг хани барисаае бэхижүүлгэ, харилсаа холбооe бүхы талаарнь хүгжөөлгэ хадаа Советскэ гүрэнэй гадаадын политикын онсо шухала эшэ үндэhэн байгаа, байнашье, саашадаашье байха юм. Советскэ Союз Хитадай Арадай Республикада болон бүхы социалистическэ оронуудта саашадаашье туhаламжа үзүүлдэг байха. Тиихэтэй хамта, Советскэ Союзай экономикые саашадань хүгжөөхэдэ хэрэгтэй эд бараа бидэндэ үгэжэ, Хитадай Арадай Республикын маанадта туhалдаг байhыень баяртайгаар тэмдэглэнэбди.

Үгэеэ дүүргэхэ зуураа, нүхэр Ворошилов Хитадай Коммунистическэ партиин ба Арадай правительствын хүндэлэлдэ, нүхэр Мао Цзэ-дунай хүндэлэлдэ, советско-хитадай бата бэхи, эбдэршэгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ амаршалга хэлэбэ.

Митингдэ хабаадалсаhан 100 мянган хүн К. Е. Ворошиловай hүүлшын үгэнүүдые нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Пын Чжэнь пекинэйхидэй нэрэhээ К. Е. Ворошиловта Хүндэлэлэй туг барюулба. Климент Ефремович туг абаха зуураа тэрэниие Хитадай ба Советскэ Союзай агууехэ арадуудай ахадүүгэй хэтэ мүнхын эбдэршэгүй хани барисаанай hүр hүлдэ мүн гэжэ мэдүүлбэ.

Пекиндэ болоhон мүнөөдэрэй митинг хадаа хоёр агууехэ арадуудай ахадүүгэй хани барисаанай элитэ ехэ гэршэ болобо.

К. Е. Ворошилов Пекиндэ айлшалжа байhаар

ПЕКИН, апрелиин 17. (ТАСС). Пекиндэ айлшаар ошоод байhан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй ерэлсэhэн айлшад Бүхэхитадай хүдөө ажахын түрүүшын выставкэдэ энэ үглөөгүүр орожо хараа. Выставкэ хараха үедэнь К. Е. Ворошиловтай хамта Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай суглаанай Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Лю Шао-ци, КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Дэн Цзы-хуэй, СССР-тэ байдаг КНР-эй посол Лю Сяо, КНР-тэ байдаг СССР-эй посол П. Ф. Юдин болон бусад ябалсаа.

«Агуухэ советскэ арадай түлөөлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошиловые амаршалнабди» гэhэн үгэнүүдые бэшээтэй ехэ транспорант выставкын үүдэндэ харагдана. Выставкэ харахаяа эндэ ерээд байhан Пекинэй ажалшад советскэ айлшадые нэрьесэ альга ташажа угтаа, совет-хитадай эбдэршэгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулан юрөөл табяа.

hаяхан нээгдэhэн энэ ехэ выставкэ хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ ёhотойл бүгэдэарадай hургуули болоно. Мүнөөдэр хүрэтэр, тайлбарилан хэлэбэл хоёр hара хүрэхэгүй саг соо, 1.200.000 хүн, тэрэ тоодо харини оронуудhаа ерэhэн 3000 айлшад выставкэдэ орожо хараhан байна.

Климент Ефремович Ворошилов выставкые ехэ анхаралтайгаар хараа. Рис таридаг машинануудай хүдэлмэриие, Хитадта бүтээгдэhэн хүдөө ажахын бусад багажа зэбсэгүүдые тэрэ hонирхон хараа. Рис таридаг иимэ машинанууд hаянай Хитадта бүтээгдэдэг болоhон байна.

Хитадта тарихадань таараhан советскэ сортын Ферганска хүбэн, «Саратов» гэжэ наран сэсэг болон бусад культурануудые К. Е. Ворошилов хараа.

Выставкэ дээрэ хараhан юумэ тухайгаа хэлэхэдээ Климент Ефремович Ворошилов энэ выставкын тон ехэ байhые тэмдэглээд, энэ хадаа ёhотойл университет болоно гэжэ тэмдэглээ.

Выставкые гурба үлүүтэй час соо тэдэнэр хараа.

Бүхэхитадай хүдөө ажахын выставкын директор Цзинь Шань-бао выставкын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө К. Е. Ворошиловта бэлэгүүдые баряа. Анхаралтайгаар хандаhанайнь түлөө халуун баясхалан хүргөөд, эрэлхэг зоригто, ажалша бүхэриг хитад арадай угаа ехэ амжалтые К. Е. Ворошилов тэмдэглээ, hаруул hайхан ерээдүй—коммунизм байгуулха хэрэгтэ саашадаа амжалта туйлахыень хитад арадта хүсөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Новосибирскэ ГЭС-эй барилгада.

СССР-эй Верховно Сүүдэй пленум болобо

Дүрбэдэхи зарлалай СССР-эй Верховно Соведэй зургаадахи сесси дээрэ hунгагдаhан СССР-эй Верховно Сүүдэй пленумэй түрүүшын заседани hаяхан болоо. СССР-эй Верховно Сүүд тухай шэнэ дүримэй ёhоор, союзна республикануудай верховно сүүдүүдэй түрүүлэгшэнэр энэ пленумдэ хабаадаа. Тэдэнэр тушаалайнгаа ёhоор СССР-эй Верховно Сүүдэй гэшүүд болоно.

Верховно Сүүд тухай дүримэй 10-дахи статьягай ёhоор, СССР-эй Верховно Сүүдэй коллегинүүдтэ орохо хүнүүдые пленум баталаа. Эрхэтэнэй хэрэгүүдые эрхилхэ сүүдэй коллегиин түрүүлэгшээр П. И. Бардин, уголовно хэрэгүүдые эрхилхэ сүүдэй коллегиин түрүүлэгшээр СССР-эй Верховно Сүүдэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. К. Морозов, сэрэгэй коллегиин түрүүлэгшээр В. В. Борисоглебский гэгшэд баталагдаа.

СССР-эй Верховно Сүүд тухай шэнэ дүримэй ёhоор СССР-эй Верховно Сүүдэй хүдэлмэриие эмхидхэхэ тухай СССР-эй Верхо Сүүдэй түрүүлэгшэ А. Ф. Горки элидхэлые пленум шагнаа. Сүү коллегинүүдэй хүдэлмэриие эм хэхэ тухай, сүүд тухай научна дэлмэридэ хэрэглэгдэхэ матер бэлэдхэхэ, мүн сүүдэй статис hайжаруулха тухай асуудалну пленум тусхай анхарал хандуу

«Уг залгамжалха тухай сүү шиидхэбэринүүд тушаа» плен сүүдүүдтэ тусхай тайлбари х үгөө. Тэрэшэлэн эрхэтэнэй, мүн ловно хэрэгүүдээр СССР-эй В ховно Сүүдэй пленумэй урдань hан тогтоолнуудай заримынь пленум болюулаад, зариманд хубилалта оруулаа.

Зарим эрхэтэнэй, мүн уголо хэрэгүүд тушаа СССР-эй Верхо Сүүдэй түрүүлэгшын, СССР-эй неральна прокуророй хэhэн бур шаалтануудые пленум хаража үз

СССР-эй генеральна проку Р. А. Руденко пленумэй хүдэлм дэ хабаадалсаа.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН 40 ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Котельщигүүд шэнэ уялганууд абана

Улан-Удын судна заhабарилгын заводто элдэб мэргэжэлтэй, дүй дүршэл ехэтэй хүдэлмэришэд хүдэлдэг. Мүн эндэ дүй дүршэл багатай, залуу хүдэлмэришэдшье бии. Олон жэлдэ хүдэлжэ мэргэжэhэн үнинэй хүдэлмэрилэгшэд түмэршэ дархашуул, гагнууршад, слесарьнууд, токарьнууд өөрынгөө hураhан, үзэhэн юумэеэ залуушуулда заажа, ойлгуулжа үгэхэеэ оролдодог.

Заводой котельнэ цехтэ залуу хүдэлмэришэд илангаяа олон юм. Эдэнэр ажалайнгаа түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай болонхой. Котельнэ цехынхид февраль hарынгаа даалгабариие валова продукци гаргалгаар 101,2 процент дүүргэхэ зуураа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 101 процент дүүргэhэн юм. Михаил Матвеевич Карповай даадаг котельщигүүдэй бригадынхид завод соогоо шалгаран гараhан байна. Нүхэр Карповай бригада даалгабаряа 160—170 процент дүүргэнэ. Мүн А. Будаевай бригада февраль hарынгаа даалгабариие 213 процент дүүргэhэн байна. Цехын коллектив Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ уялгануу абаа. Котельщигүүд абаhан уял гаа ёhоор, валова продукци гарг жэлэйнгээ даалгабариие декабр 5-да дүүргэхээр, бүтээгдэhэн пр дукциин өөрын үные түсэбөөр т тоогдоhондо орбол 2 процент химдаруулхаар хараална.

Комсомол Борис Кириченко д бэн жэлэй саада тээ ФЗО-гэй h гуули дүүргэмсээрээ, судна заhа рилгын заводто электрогагнуур наар хүдэлхэеэ ерэhэн юм. Б. К риченко мүнөө 5-дахи разря электрогагнууршан болонхой. Н хэр Кириченко даалгабаряа үдэрнүүдтэ 200 процент дүүрг Тэрээнэй нүхэр Геннадий Кален сэрэгэй албанда ошохоhоо урда водой тус цехтэ хүдэлдэг hэн. Ге надий hаяхан бусажа ерээд д хин электрогагнууршанаар дэлжэ эхилээ. Эдэ хоёр нүхэд О тябриин hайндэрэй хүндэлэл hара бүриингөө даалгабариие 2 процентhээ доошо бэшээр дүүрг уялга абаа.

Эбтэй эетэй, бэе бэедээ туhал оролдодог заншалтай котельнэ ц хын хүдэлмэришэд абаhан даал бараа дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ элсүүлэн хүдэлжэ байна.

Албаниин Арадай Республикын правительственно-партийна делегаци Киевтэ ерээд байна

КИЕВ, апрелиин 18. (ТАСС). Албаниин Арадай Республикын правительственно-партийна делегаци нютагаа бусаха замдаа Советскэ Украинын ниислэл Киев городто тогтобо.

Албаниин Арадай Республикын правительственно-партийна делегаци ойр зуурхана амарhанайнгаа hүүлээр, УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченко, Украинын КП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь А. И. Кириченко гэгшэдтэй уулзаа.

Яуза мүрэниие болбосон түхэлтэй болгохын тулада hүүлэй жэлнүүдтэ ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Голой оёорынь сэбэрлэгдэжэ, гүнзэгырүүлэгдээ. Эрьенүүдынь хашааhалагдаа. Тус мүрэнэй адагhаа эхилээд, Электрозаводой хүүргэ хүрэтэр суднанууд ябадаг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ехэ Семеновскэ улицын хажуугаар гарадаг Яуза голой шэнэ hабань харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй обкомдо, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Хони үсхэбэрилгые хүгжөөхэ талаар аймаг, МТС, колхозуудай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөнэй 1957 оной нэгэдэхи кварталай дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулха гэбэл:

НЭГЭДЭХИ ЗОНООР:

Курумканай аймагта (КПСС-эй айкомой секретарь Д. Н. Раднаев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. Ж. Гармаев). Нёдондоной октябрь hарынхида орходоо Курумканай аймагтай жэшэхэдэ муу үрэ дүнтэй байhан Зэдын аймагhаа абаад, хонинай тоо толгойе 30,6 процентээр олошоруулжа, байгша оной апрелиин 1-дэ зуун эхэ хонин бүриhөө 74 хурьга абажа, гарзагүй, hайн шадалтайгаар ондо оруулhан Курумканай аймагта Улаан туг барюулагдаба.

Зуун эхэ хонин бүриhөө олон хурьга абаhан, хонинной тоо толгойе олошоруулhан, тиигэжэ хонин ажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта туйлаhан Кударын аймагай hайн хүдэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

Хонхолойн МТС-тэ (директорынь В. С. Сумцов, КПСС-эй айкомой МТС-эй зонодохи секретаринь П. И. Бояркин, главна зоотехнигынь Ф. Ф. Тугаринов). 1956 оной октябрь hарынхида орходоо хонидойнгоо тоо толгойе 20,1 процентээр олошоруулhан, мүн эхэ хонидоо олошоруулжа, зуун эхэ хонин бүридэ 83,5 хурьга абаhан энэ МТС-тэ Улаан туг үгтэбэ.

Хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулха, зуун эхэ хонин бүриhөө олон хурьга абадаг болохо талаар амжалта туйлаhан Бичурын аймагай Бичурын болон Бага-Куналейн МТС-үүдэй hайн хүдэлмэри тэмдэглэгдээ.

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь С. Г. Бадмаев, парторганизациинь секретарь Г. Ц. Санжиев). Хурьга үхүүлhэн Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозhоо Улаан тугые абаад, нёдондоной октябрь hарынхида орходоо 29,5 процентээр хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулжа, зуун эхэ хонин бүридэ 87 хурьга абаhан энэ колхоздо Улаан туг барюулагдаба.

Хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулжа, зуун эхэ хонин бүриhөө олон хурьга абаhан Зэдын аймагай Маленковой, Кударын аймагай Куйбышевай, Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай хони үсхэбэрилхэ талаар туйлаhан амжалтань тэмдэглэгдэбэ.

ХОЁРДОХИ ЗОНООР:

Тарбагатайн аймагта (КПСС-эй айкомой секретарь И. Д. Черняков, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. Р. Бурлаков). Хонидойнгоо тоо толгойе 24,7 процентээр олошоруулhан, зуун эхэ хонин бүриhөө 81,3 хурьга абаhан энэ аймагта Улаан туг барюулагдаа.

Иволгын аймагай, Иволгын МТС-тэ (директорынь Л. С. Петинов, КПСС-эй айкомой МТС-эй зонодохи секретаринь Е. А. Ботхолова, главна зоотехнигынь С. П. Денисенко). Нёдондо жэлэй октябрь hарынхида орходоо хонидойнгоо тоо толгойе 16,4 процентээр олошоруулжа, зуун эхэ хонин бүриhөө 81 хурьга абаhан энэ МТС-тэ Улаан туг барюулагдаба.

Хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулhан ба зуун эхэ хонин бүриhөө олон хурьга абаhан Тарбагатайн аймагай Жэрэмэй болон Ехэ-Куналейн МТС-үүдэй хони үсхэбэрилгөөр hайн хүдэлмэринь тэмдэглэгдээ.

Заиграйн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь В. М. Постников, парторганизациинь секретарь П. В. Постников, зоотехнигынь А. В. Аверина). Нёдондо жэлэй октябрь hарынхида орходоо хонидойнгоо тоо толгойе 48 процентээр олошоруулhан ба зуун эхэ хонин бүриhөө 92 хурьга абаhан энэ колхоздо Улаан туг дахин үлөөгдөө.

Нёдондо жэлэй октябрь hарынхида орходоо 36 процентээр хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулhан, зуун эхэ хонин бүриhөө 90 хурьга абаhан Тарбагатайн аймагай «Коммунизм» колхозой хони үсхэбэрилгөөр hайн хүдэлмэриие тэмдэглэбэ.

* * *

Аймаг, МТС, колхозуудай мяха ехээр абадаг болохо талаар зохихо хэмжээнүүдые абаагүй, тиимэhээ мүрысөөндэ хабаадаха аргагүй байhан дээрэhээнь, байгша оной нэгэдэхи кварталда мяха ехээр абаhанай түлөө үгтэхэ Министрнүүдэй Соведэй болон КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг хэндэшье үгтэбэгүй.

Шэнэ продукцинууд олоор гаргагдана

Республикымнай олзоборилгын артельнүүд, нютагай промышленностиин предприятинууд элдэб зүйлэй эд хэрэгсэлнүүдые жэл ерэхэ бүри олоор гаргадаг боложо байна.

Улан-Удэ городой олзоборилгын артельнүүд, нютагай промышленностиин предприятинууд жэлэй эхинhээ 20 гаран зүйлнүүдые шэнээр гаргадаг болоо.

Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артель гоё hайхан зурагуудтай табаг, кружка, ведро, таз гэхэ мэтэ шаажан гүйлгэhэн амhартануудые олоор гаргана. Эдэ амhартанууд мүнөө hая болотор ехэнхидээ ногоон үнгэтэйгөөр гаргагдадаг байбал, хоёрдохи кварталhаа эхилэн сэнхир, хүри улаан гэхэ мэтэ элдэб янзын үнгэтэйгөөр хэгдэжэ захалба.

«Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артель 40 гаран зүйлэй трикотажна гадар, дотор хубсаhа гаргана. Эндэ үхибүүдэй элдэб янзын плати, дотор хубсаhа, костюм, фуфайка, джемпер, гоёолтотой жакет, мүн эхэнэрнүүдэй, эрэшүүлэй, үхибүүдэй модельнэ гуталну 15 янзаар гаргагдана. hаяын ситова, хаб загаhанай арhан дото той сабхинууд, эхэнэрнүүдэй ф ровэ, арhан ботинка замша-в рээр оёгдоhон туфли, танкеткэн шэнээр гаргагдадаг болоо.

«Красный Восток» гэжэ олзо рилгын артель, «Металлоширпо реб» завод жэлэй эхинhээ хой никельтэй, панцерна сеткэтэй ор нуудые олоор гаргажа байна.

Тиихэдэ Улан-Удын горпромко бинат гэрэл хэдэг болоо. Тэрэ ехэнхидээ мебельнэ фабрикада х рэглэгдэхэ юм. Мүн «Коопtруд» а тель олиф, сабхиин крем гаргад болобо.

Эдэ үдэрнүүдтэ олзоборилгын а телиин, нютагай промышленности предприятинуудай коллективуу гаргажа байhан продукциингаа ш нар шэнжыень улам hайжаруула ноябриин 7-ной hайндэр хүрэтэ ехэхэн продукци гаргахаар тэмсэж байна.

И. Елшин.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 87 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Ашата Ленин багшаяа алдаршуулан магтанабди

Бүхы дэлхэйн ажалшадай ашата багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 87 жэл үглөөдэр гүйсэхэнь. Ашата Ленинэй түрэн һаруул сэлмэг, нарата гэгээн энэ үдэрые угтуулан үнэн һайхан дьхэлэйнгээ үүдые үргэнөөр сэлеэд, Владимир Ильичын анха ндуулһан гэрэлтэ Улаан тугые аяар дээрэ үргөөд, Ленин багшаяа даршуулһан үльгэрөө түүреэн, магтаалаа татан, дуугаа дуулан йнабди.

Ленинэй һургаалһаа

(Арадай дуун)

ин модон сууряатана
хон булжамуурай жэргээнһээ.
най зүрхэн баярлана
ша Ленинэй һургаалһаа.

модон сууряатана
н гургалдайн жэргээнһээ.

Арадай хүсэн ургана
Алдарта Ленинэй һургаалһаа.

Худөөгэй модон сууряатана
Хүхы шубуунай донгодоонһоо.
Хүнэй жаргал дэлгэрнэ
Хүндэтэ Ленинэй һургаалһаа.

Ленинэй номнол

(Арадай дуун)

н хаанаһаа ороноб?
ан далайн мананһаа.
лизм хаанаһаа дэлгэрнэб?
н Ленинэй номнолһоо.

үүхые бараниин эблүүлһэн
үүхэшэ Ленинэй суртаал лэ.

Хура хаанаһаа ороноб?
Хүхэ далайн мананһаа.
Коммунизм хаанаһаа дэлгэрнэб?
Коммунист Ленинэй номнолһоо.

Түүхые бараниин эблүүлһэн
Түүхэшэ Ленинэй суртаал лэ.

Ленимнай

(Арадай дуун)

раар ерэһэн самолёднай
нютагыемнай эрьеэ юм.
ша сэсэн Ленимнай
ят зоноо үргөө юм.

Уулаар ерэһэн самолёднай
Уула хадымнай эрьеэ юм.
Ульянов багша Ленимнай
Ураг манаа үргөө юм.

Х. НАМСАРАЕВ

Алтан бэедэ һүгэдэнэм

аран дээрэ хэды ехэ
лэ гэрэл орьёлооб,
мэ хүсэтэ хэды ехэ
сэлэй далай долгилооб!

рэн шэнги гэрэлтэй
гэ Ленинэй һургаал,
рэн шэнги долгитой
гэ Ленинэй тэмсэл.

дэһээ хэды ехэ
алтын түүхэ ургааб,
дэһээ хэды ехэ
ргалай үрэ мандааб!

ьгэр жэшээ хэлэхэ
хаанаһаа олдохоб,
лон тэрэни хүсэхэ
хаанаһаа олдохоб.

Ильичын һургаһан эрдэм
Иимэ хурса гэрэлтэй,
Ильичын илаһан хүсэн
Иимэ эршэ долгитой.

Тиимэ эрдэмэй дүлэ
Манда мүнхөөр сасаргаа.
Тиимэ илалтын хүсэ
Манда мүнхөөр бадаргаа.

Гайхамшагта Ленинэй
Зүрхэи эндэ логшоно,
Унтаршагүй бэлигэй
Удха шанар хүгжэнэ.

Хорин табан жэлэйнгээ
Хубитай ойе тэмдэглэн,
Ашата багша Ленинэйнгээ
Алтан бэедэ һүгэдэнэм.

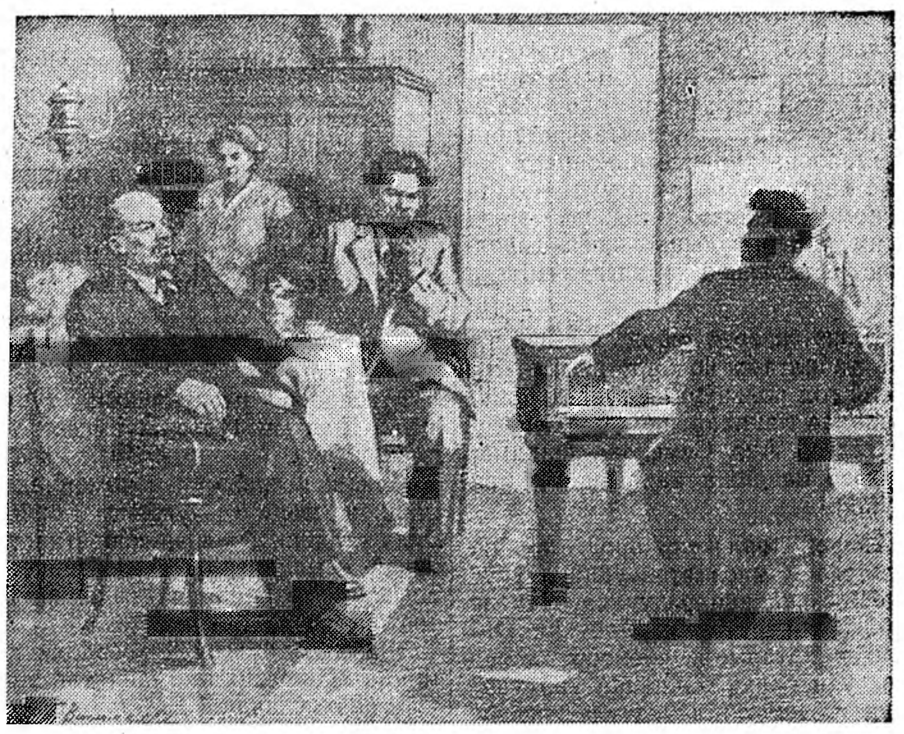
Д. ЖАЛСАРАЕВ

Ленинэй партида алдар соло!

(Дуун)

лонгоо шэрэһэн Россин уудамаар
жэлнүүд үнгэржэл байгаа.
шан арад хэды тэмсээш бол,
байдалынь зандаал байгаа.
Агуу Хүсэн,
Агуу Сэсэн
Мүндэлжэ,
Арад зониие дагуулаа.
Энэ Хүсэн,
Энэ Сэсэн—
Ленинэй парти
Эрхэ сүлөө мандуулаа.

Зоболонгоо хаяһан Россин уудамаар
Зол жаргал сэсэглэн байна.
Ажалшан арад хүсөө ниилүүлжэ,
Ажабайдалынь хүгжэн байна.
Агуу Үнэн,
Агуу Мэргэн
Мүндэлжэ,
Ажалшадые жаргуулаа.
Энэ Үнэн,
Энэ Мэргэн—
Коммунис парти
Энхэ байдал мандуулаа.

В. И. Ленин А. М. Горький хоёр Е. К. Пешковагай байрада хүгжэм шагнажа һууна.
ТАСС-эй фотохронико.

Ж. ТУМУНОВ

Агуу Ленин, Танда ерээлди

(«Сүхэ-Баатар» гэжэ поэмэһээ абтаба)

...Хүбүүдээ хүлеэһэн эсэгын гуримаар
Хүндэтэй айлшадаа Ленин угтажа,
Зөөлэн һуурида түлөөлэгшэдые урижа,
Зориһон хэрэгээ хэлэгты гэбэ...
Урма зоригоо Сүхэ-Баатар хурсадхажа,
Ухаан зүрхэндөө баяр түрүүлжэ,
Холоһоо асарһан хулһан ташуураа
Хүндын ёһоор Лениндэ бариба.

«Аюулда баригдаһан нютагһаа гаража,
Агуу Ленин, шамда ерээлди.
Хүхэ шоные сохин аладаг
Хулһан ташуураа барижа ерээлди.
Энэ ташуурай бүреэ соонь
Эргэн арадайм бэшэг биил,
Эрхы хургаараа тамгалан байжа,
Эльгэ зүрхэндөө жэгнэн байжа,
Арадни шамда энээниие бэшээл,
Аюулта дарлалтаһаа аршалхыеш гуйнал,
Алдар солыень бадарган үгэхыеш
Арюун зүрхэнһөө тэдэнэр найданал».

Иигэжэ Сүхэ-Баатар Лениндэ хэлээд,
Иигэжэ сэдьхэлэйнгээ домогые дэлгээд.
Омог һайханаар Ленин миһэрээд,
Олон дабхар эбхэлеэтэ бэшэгыень
Хулһан ташуурай бүреэ сооһоо
Ходолон абажа аңхаран уншаба.

Энэ холын Москва хотоһоо
Элһэтэ талын уршагые хараһандал,
Буурал сагаан Кремлиин үндэрһөө
Бартаа Хангайн бархирхые үзэһэндэл,
Багша Ленин нюур шарайгаа
Барайлган улайлган, тархяа барина.
Элуур энхые түхөөн үгэдэг
Эмэй үбһые шэгнэн байһандал,
Соходохи олон уршалаа зүргэнүүдынь
Сугларан таран, обогонон байба.
Гайхамшаг тодо хурса нюдэдынь
Гал мэтээр бадаран гэрэлтэнэ.

Ленинэй магнай толидол малайба,
Ленин тодоор урагшаа үлыбэ.

«Ташуураа намда орхижо ошо,
Ташуурайнгаа орондо һэлмэ бари.
Энэ һэлмээр дайсаниие дараарай,
Эргэн арадтаа баярые асараарай.
Ургахаа хүсэһэн һайхан ургамалда
Уран туяагаа наран үгэдэг.
Хүсэеэ бадаруулхаа хүсэһэн арадта
Хүсэтэ нүхэрынь туһалдаг»—гэжэ
Субад эрдэнеэр толотоһон һэлмые
Сүхэ-Баатарта Ленин бариба,
Бата шангаар тэрээниие тэбэрижэ,
Баяртай гэжэ омогоор хэлэбэ.

Ленинэй ашаар гэгээрбэбди

(Арадай дуун)

Алтанхан сэсэгнай дэлгэрэнхэй даа,
Араараа манамнай таранхай даа.
Ашата Ленинэй һургаалаар
Амгалан түргэнөөр гэгээрбэбди.

Мүнгэнхэн сэсэгнай дэлгэрэнхэй даа,
Мүндэртэй мананиинь таранхай даа.
Мүнхэ Ленинэй һургаалаар
Мүндэлэн түргэнөөр гэгээрбэбди.

Сэнхирхэн сэсэгнай дэлгэрэнхэй даа,
Сэлмэжэ манамнай таранхай даа.
Сэсэн Ленинэй һургаалаар
Сэхэхэн түргэнөөр гэгээрбэбди.

Б. БАЗАРОН

Ленинэй дурасхал

Октябрь һарада урилагдаа юм,
Улаан революци болоһон юм,
Бүмбэрсэг дэлхэйе дугтарһан юм,
Будүүлиг байдалые буталһан юм,

Энэ ехэ хэрэгые
Ильич Л Е Н И Н үүдхээ һэн.
Эбдэршэгүй мүнхэ зам
Эмхитэй һайханаар табяа һэн.

Ударидан Ленинэй тэмсээшэ
Унтарашагүй һургаалые
Орон бүриин ажалшад
Оюундаа бүхэхэн тогтооё!

Дэлхэйн зургаанай нэгэндэ
Диилэн илаа революци —
Аластаа дабшаха замыемнай
Анха эхилэжэ үгэһэн юм.

Үнэниие олгоһон багшамнай
Үнэхөөр бодото бэеэрээ
Үгы байна гэбэшье,
Үгэ зарлигынь мүнхэ даа.

Ударидан Ленинэй тэмсээшэ
Унтаршагүй һургаалые
Орон бүриин ажалшад,
Оюундаа бүхэхэн тогтооё!

1926 он.

Ш. НИМБУЕВ

Ленинэй зохёол уншана

Часай хонхо һүниин тэн
Болобо гэжэ ханхинаба.
Шадай үбгэн шэнэхэн
Хуудаһа ираад орхибо.

Агуу Ленинэй зузаан ном
Дурыень татаад табинагүй,
Аман соохоноо шэбэнэн,
Үбгэн уншаад һаланагүй.

Уншаха бүреэ бодолдонь
Бодол нэмэн бадарна,
Урмашаха бүреэ сэдьхэлдэнь
Сэсэг урган һалбарна.

Далигүй ябаһанаа
Далитай болоходол гэнэ,
Һэльбэгүй ябаһанаа
Һэльбэтэй болоходол гэнэ.

Радио тэндэ аргаахан
Һайхан дуугаа сасана.
Бараади ашань ягаахан
Хасар толоргон һажана.

Ильичын лампаһаа ном дээрэнь
Арюухан гэрэл адхарна.
Электро-гүсэ жэгэндээрэн,
Бусалааб гэжэ эшхэрнэ.

Шадай үбгэн забһартаа
Хана тээшээ хараба.
Шара алтан хүреэтэй
Портрет тээшэ эрьебэ.

Багша Ленин Шадайе
Түрэл нюдөөр шэртэнэ,
«Барлаг ябаһан намайе,—
Тэрэ үбгэн шэбшэнэ,—

Намдал алди олониие,
Намдал адли зониие,
Золтой, хүсэтэй болгоот,
Зоригтой, далитай болгоот,
Ленин багшамни, эсэгэмни».

Моридой тоног һэльбэжэ
Мүлирһэн хургаар дүмэжэ,
Шэнэхэн хуудаһа һэхэнэ,
Шэбэнэн, шэбэнэн уншана.

Мэдээгүйгөө мэдэжэ
баясана,
Ойлгоогүйгөө ойлгожо
урмашана.

Уншаха бүреэ бодолдонь
Бодол нэмэн бадарна,
Урмашаха бүреэ сэдьхэлдэнь
Сэсэг урган һалбарна.

Ж. ДАМБАЕВ

ЛЕНИНЭЙ ПАМЯТНИК

Урдамни Ленин. Амиды шэнги.
Угаа танил. Хараһан шэнги.

Урдаһаам, зугаалһандал, шэртэнхэй.
Урагшаа баруун гараа үргэнхэй.

Бодолгото болон урдань байнаб.
Баруун гарынь... Гэнтэ ойлгобоб:

Эрхимээр коммунизмда хүргыш гэн,
Эстафетэ намда барюулна Ленин.

Жаргалай түлхюур

(Арадай онтохон)

ара ногоо татадаггүй, нажар болодоггүй үе саг байһан юм. сагта аглаг талын Айдархан ган гэхэ нохойгүй, газар гэшмалгүй хүн Бархан уулын идо, Байгал далайн саада тээ ой малые нугаар, баядай малые аар адуулжа, урса хара гэрэн һууһан байһан гэдэг лэ. Ар түмэн малые ара өөдэнь бэлжэ, үй түмэн малые үбэр өөдэнь улжа ябаһан Айдархан гээшэ урмэ эдихэгүй, айраг тараггүй, аягын оёор долёожо, ама раа тамшаажа, үлһэхын ехээр жэ, гурьтахын ехээр гурьтажа ан һууһан гэдэг лэ.

гэтэ ноёной хони адуулжа ябань, хонхор жалгада хуса хонинь орожо үхэһэн байгаа ха. Тиинь ноён эзэниинь нохой шэнгеэр рбэ:

- Хониемни алажа, хоол хэхээ а гүш? — гэжэ хараахын ехээр ба, хагза хэгзэ сохибо, сухалын ехээр сухалдаба, сусала ба сохибо.

ра өөдэ арбан түмэн малые, өөдэ үй түмэн малые адуулаа һаа, ноёндо нохойшолуулжа, да барлагшалуулжа ябаха хуби заяан гээшэб гэжэ бодоехээр бодожо, шэбшэхын ехээр шэжэ, хүхэ мүнгэн тэнгэридэ жэ, хүжэ зула бадараажа байр Айдархан унташаба. Нойртоо жаараад, зүүдэлбэ һэн ха: атар һайхан хуяг үмдөөд, бар шангаар дуулажа ябанаб.

Амар жаргалай алтан түлхюур баряад, зонойнгоо дунда золтой ябанаб». Һүүжээ урилжа, һэрин гэхэдэнь юуншье үгы: хүхэ сэнхир огторгой хүлхыжэ, хүбэн сагаан үүлэнһээ хүнэй хүрэшэгүй табан үнгын һолонго татажа, эреэн борохон жэргэмэл эрьен тойрон жэргэжэ байба. Шадалаа мэдэн шагнахадань, эреэн борохон жэргэмэл иигэжэ дуулажа байна:

«Жаргалай түлхюур,
Жаргалай түлхюур бэдэрыш!
Хүсэ шадалаа,
Хүбүүн бэеэ бэелыш!»

Амар жаргалай алтан түлхюур бэдэрхэ гэжэ аглаг талын Айдархан хүбүүн баруун хойто зүгые барижа алхалба һэн ха. Ябана ябана,—уула хадые дабана, гэшхэлнэ гэшхэлнэ,—уһа голые гатална. Ябажа ябатарнь, харгынь гурбан тээшээ асатаба: нэгэ харгы дээрэнь худэр модон хөөмэгшэ, нүгөөдэ харгы дээрэнь хомууд, гурбадахи харгы дээрэнь алха хадуур хоёр асатуулан табяатай байжа байба.

Али харгыгаарнь ябаха бэлэй гэжэ бодожо байтараа, хомууд табяатай харгы уруунь алхалшаба.

Алхална, алхална,—ара өөдэ алхална, гэшхэлнэ, гэшхэлнэ,—уруу газар гэшхэлнэ. Тиигэжэ ябатарнь, урдаһаань гурбан мори зэргэшүүлжэ хүллэһэн, хонхотой жэнхэтэй тэргэтэй хүн хүрэжэ ерэбэ. Алта торго үмдэһэн, нюдэндөө шэл зүүһэн хүн тэргэ дээрэһээ һураба:

— Хаанаһаа хайшаа ошожо ябаһан, хэнэй хүбүүн хэн гээшэбши?

— Баянай барлаг, ноёной нохой боложо ябаһан, ган гэхэ нохойгүй, газар гэшхэхэ малгүй, аглаг талын Айдархан гээшэб,—гэжэ харюусаба һэн ха.

— Зориһон хэрэг хаана бэлэй?— гэжэ асуун дабтан байбал даа.

— Амар жаргалай алтан түлхюур бэдэржэ ябаа һэм,—гэхэдэнь, алтан түлхюур олгожо үгүүжэб гэжэ хэлээд, Айдархан хүбүүе тэрэ хүн абаад ябашаба.

Ара өөдэ арбай таряа тариһан, үбэр өөдэ үрэжэл таряа ургуулһан, арбан табан сонхотой алтан ордондо ошожо тогтошобо.

— Таряа тарихаш, таряа хуряахаш, талха татахаш, — гэжэ эрид шангаар хэлээд, алтан ордонойнгоо үүдэ татажа орошобо.

Ган гэхэ нохойгүй, газар гэшхэхэ малгүй Айдархан хүбүүн үдэрые үдэр гэнгүй, һүниие һүни гэнгүй нэгэ жэл хүдэлмэрилбэ, нэтэрүү ехээр хүдэлмэрилбэ, хоёр жэл хүдэлмэрилбэ, хурдан түргөөр хүдэлмэрилбэ. Хоёр жэл болоод байхада хонхо жэнгирээд, харгын тооһон бурьяад, мүнөөхи алта торго үмдэһэн хүниинь хүрэжэ ерэбэ.

Ара өөдэ тариһан арбай таряае хаража, үбэр өөдэ ургуулһан үрэжэл таряае үзэжэ ябатараа арбайн дунда арзайжа, таряанай дунда тархайжа байһан ори ганса үрмэдүүл хараад, муугаар хүдэлөөш гэжэ хараахын ехээр харааба,—хабяб хашхарба, сухалдахын ехээр сухалдаба,—сад-няд дэбхэрбэ.

Урда болоһые унгяарнь бодожо, хойно болохые хүлеэн хаража, бодолгото болон болдогой хажууда Айдархан хүбүүнэй уйлажа байхадань, хажуудань нэгэ хүн хүрэжэ ерэбэ, гартаа ган булад алха адханхай.

Урин зулгы шарайгаар урдаһаань хаража, уй гашуудалыень таан мэдэжэ асууба.

— Нүхэр, юундэ бархиржа байнабши?

«Нүхэр» гэжэ үгые аглаг талын Айдархан түрүүшынхеэ дуулажа, бархирһан нёлбоһоо баруун гараагаа аршаба.

— Ган гэхэ нохойгүй, газар гэшхэхэ малгүй, аглаг талын Айдархан гээшэб, амар жаргалай алтан түлхюур бэдэржэ ябатараа, гурбан харгын бэлшэр дээрэ ерээ һэм. Нэгэ харгы дээрэнь худэр модон хөөмэгшэ, нүгөөдэ харгы дээрэнь хомууд, гурбадахи харгы дээрэнь алха хадуур хоёр асатуулан табяатай байжа байба. Би хомуудтай харгы уруунь ороо һэм,—гэжэ ушар шалтагаанаа урдаһаань унгилжа, үзүүрһээнь үлхэжэ хөөрэбэ ха.

— Зай, тиигээ һаа хоюулаа ябая. Ши буруу харгы уруу ороһон байгаа гээшэш. Манай харгы алха хадуур хоёр тээшэ юм. Бишье баһал амар жаргалай алтан түлхюур бэдэржэ ябаһан, шахтын оёорто шулуун нүүрһэ малтааша, фабрика, заводто үдэр һүнигүй хүдэлөөшэ ажалша Антон гээшэб, — гэбэ һэн ха.

Аглаг талын Айдархан ажалша Антон хоёр гар гарһаа барилсаад, алха хадууртай замаар алхалба, мүр мүрөө түшөөд, мундуу шангаар гэшхэлбэ. Антониинь айхабтар ехэ алха баринхай, Айдарханиинь адар мантан хадуур баринхай; ябаба ябаба,—уула тайгые үнгэрбэ, гэшхэлбэ, гэшхэлбэ,—гол мүрэниие гаталба.

Гэнтэ нарһан тужын хаяада, намжаа һайхан талмайда, нара ногоо татаһан, набша сэсэг ургаһан үбһэн балгаан үзэгдэшэбэ. Тэрэ балгаанда орон гэхэдэнь, урин һайхан шарайтай, малаан халзан толгойтой, гэрэлтэмэ һайхан гэгээн тунгалаг нюдэтэй хүн үнгэрһэн юумые байсаан үзэжэ, хойно болохо юумые ходо шобто хаража байһанаа, тэдэнэрэй урдаһаань угтажа, урин һайханаар энеэбхилбэ.

—Зай, нүхэд, хаанаһаа хайшаа ошожо ябаһан хэд гээшэбта?—гэжэ асуун һуран байба ха.

— Шахтын оёорһоо шулуун нүүрһэ малтааша, фабрика, заводто үдэр һүнигүй хүдэлөөшэ, амар жаргалай алтан түлхюур бэдэрээшэ ажалша Антон гээшэб,—гэбэ.

—Бархан уулын боориһоо, Байгал далайн саанаһаа амар жаргалай алтан түлхюур бэдэржэ ябаһан, ган гэхэ нохойгүй, газар гэшхэхэ малгүй, аглаг талын Айдархан гээшэб,—гэбэ.

— Таанад гартаа юу баринхайбта?—гэжэ асууба.

— Алха хадуур хоёр,—гэбэд.

Баруун гараа мүр дээрэнь табижа хэлэбэ һэн ха:

—Алха хадуур хоёроо барлад, Улаан туг үргөөд, хоёр толгойтой бүргэд хаантай тэмсэгты, тиигэжэ өөһэдынгөө гараар жаргалаа абагты,—гэжэ ажалша Антон аглаг талын Айдархан хоёрые дахуулаад, Улаан тугаа үргөөд, бүргэд хаанай ордон тээшэ ошобод.

Хүнэй яһаар бодхоһон ордоной оройдо хоёр толгойтой хаан бүргэд хаахиржа, хараһан тээшээ үрэбхижэ, зоной хүзүүн дээрэ таргалжа, зоболон үхэл тараажа һууба.

Тэдэнэр хоёр толгойтой хаан бүргэдэй гал соогуур гардалдажа, аянгын дундуур алалдажа, улаан тугаараа хоёр толгойтой бүргэдые хобхо сохижо дараба...

— Алтан түлхюурээрээ амар жаргалаа нээбэ гээшэбди, энээнһээ хойшо барлагшалдаг баян, нохойшолдог ноён үгы болобо, өөһэдөөл зол жаргалай эзэд болобот, — гэжэ тэдэ хоёрто ехэ багшань хэлэбэ.

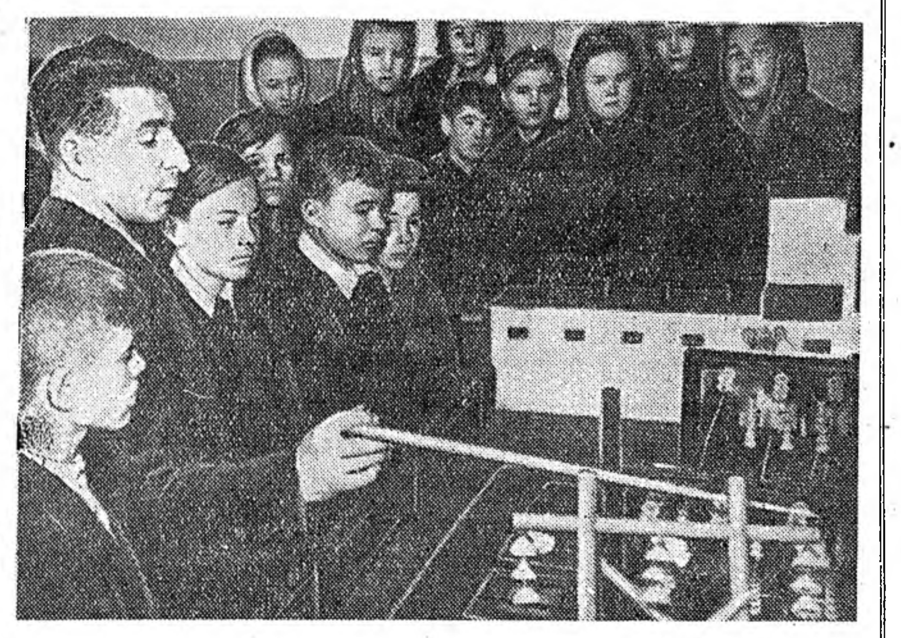
Аглаг талын Айдархан ажалша Антон хоёр ахадүү бололсожо, тэбэрилсэн таалалдажа, саашадаа хамтааран, хэтын хэтэдэ таһаршагүй холбоотой ябаха гэжэ тангариг үргэбэд.

Аглаг талын Айдархан Байгал далайнгаа саана, Бархан уулынгаа бооридо ерэжэ, баатар ехэ солотой боложо, зол жаргалай ордон байгуулжа байна. Аха Антониинь дүү Айдархандаа үдэр бүри туһалжа, улзы һайхан юреөлөөрөө үршөөнэ.

Бархан уулын бооридо, Байгал далайн саана барлагшалдаг баян, нохойшолдог ноён үгы болоо. Үбэл зунгүй сэсэг набша һалбаржа, улзытэ наран үргэлжэ бадарһаар байдаг лэ.

Манай республикын һонин

Һурагшадай выставкэ

Улан-Удын Пионернүүдэй ордоной уужам залнууд соо Ажалай резервнүүдэй училищинуудай һурагшадай творчествын выставкэ үнгэргэгдэбэ. Выставкэдэ хамта 12 училищи, һургуулинууд хабаадалсажа, 800 гаран экспонат табигдаба.

Ерээдүйн мэргэжэлтэдэй ухаалан зохёоһон элдэб зүйлнүүд харагшадые ехэ һонирхуулба. Нэгэдэхи техническэ училищиин электромеханигуудай группын һурагшадай уралан хэһэн «электрофикацилагдаһан түмэр харгы» гэжэ модель харагшадые илангаяа ехээр һонирхуулба. Мүн тэрэшэлэн электровозой өөрөө ябадаг заахан макет, электростанци гэхэ мэтэ зүйлнүүд уран наринаар, ехэ бэрхээр хэгдэһэн байба. Мүн выставкэдэ скульптура, уран оёлгын, һиилэлгын зүйлнүүд харуулагдаа.

Харагшад һанамжын дэбтэртэ үхибүүдэй амжалтануудаар омогорхоһон тухайгаа ба саашадаа творческо ажалаа бүри һайнаар үргэлжэлүүлхыень хүсэжэ олон дурадхалнуудые бэшэһэн байха юм.

Хэдыхэн үдэрэй туршада выставкые 10 мянга шахуу хүн хараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электрофикацилагдаһан түмэр харгын макет сугларагшад хаража байна.

В. Бадеев.

МТС-эй олонтиражтай газетэ

Суулгын МТС-тэ олон тиражтай газетэ гаргагдадаг болохонь. Тиимэһээ һаяхан партбюрогой заседани дээрэ газетын редколлеги һунгагдаа.

Редактораар нүхэр В. А. Перевалов, редакторай орлогшоор нүхэр Кучумов, секретаряар нүхэр Игнатьев ба 4 гэшүүд һунгагдаба.

Тус газетэдэ МТС-эй ба зонын харьяата колхозуудай һонинууд толилогдохо юм. Газетэ 300 хэһэгээр Мухаршэбэрэй «Вперед» газетын типографида хэблэгдэхэ байна.

Б. Цыренов.

Шэнэ техникэ абтаба

Оронoймнай промышленность хүгжэжэ, хүдөө ажахымнай шэнэ шэнэ техникэ олоор абадаг боложо байна.

Мүнөө жэлдэ Хонхолойн, Суулгын, Гашейн МТС-үүдтэ «С-6» маркын 23 комбайн, 61 сеялкэ, 16 культиватор, свёкло хуряадаг 3 комбайн, «КДП» маркын 4 трактор асарагдаа. Тарилгада хэрэглэгдэхэ техникэ, зэмсэгүүд хабсаргагдажа бэлэн болоод байна.

Манай корр.

Һурагшадай концерт

Кударын дунда һургуулиин пионернүүд ба комсомолшууд аймагай центрын ажалшадта һаяхан концерт харуулба. Программадань ород, бурят дуунууд, хатар наадан оролсоо. Һурагшад Телятников, Войцеховский, Сусанев, Телятникова, Лекскинова болон бусад сугларагшадта һайшаагдаба.

Ц. Битухеев.

Һонирхолтой вечер

Санагын дунда һургуулиин арбадахи классай һурагшад мэргэжэл шэлэлгын вечер үнгэргөө. Энэ вечер ехэ һонирхолтойгоор үнгэрбэ. Һурагшад өөһэдынгөө ерээдүйн мэргэжэл тухай һанамжаяа хэлэжэ, Эхэ орондоо, түрэл партидаа, арад зондоо аша туһатай болохо байһанаа мэдүүлбэ. Тэдэнэй дунда хүдөө ажахын мэргэжэлтэй болохо гэһэн хүнүүд олон байгаа.

Вечерэй түгэсхэлдэ концерт болоо.

Ф. Цыденжапов.

Фестивальна концертнүүд

Улан-Удэ станциин паровозно депогой улаан булан соо хэзээ хэзээнэйхиһээ хүн зон олон. Эндэ уранһайханай самодеятельностиин фестивальна түрүүшын концерт болохо байба. Паровознигууд энээндэ 45 номер бэлдээ, тэдэнэй эгээн эрхим номернуудынь ниитэ городской фестивальна харалгада абтаха юм.

«Шэнэ газарта ошолго» гэһэн зүжэг табилгаар концерт эхилээ. Зүжэгэй гол рольнуудые гүйсэдхэгшэд барандаа һайнаар наадаа. Депогой бухгалтер Аня Семенова шадамар бэрхээр наадажа харагшадые баясуулба.

Хоорой коллектив ород арадай, советскэ композиторнуудай дуунуудые гоё һайханаар дуулаа. Паровозой машинист нүхэр Рябухин «Яблочка» хатарые солбоноор хатаржа, уян бэрхэ байһанаа харуулба. Мүн тэрэшэлэн дуу дуулагшад Анна Дьяченко, Кровец, Трофимов ирагуу һайхан хоолойгоороо шалгарбад.

И. Алексеев.

Хүүгэдэй шэнэ ясли

Хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын халуун хаһада ниитын ажалда эхэнэрнүүдые хабаадуулхын түлөө Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлени ясли бариха гэжэ шиидэһэн юм. Мүнөө яслиин орохо байра шэнээр баригдажа дүүргэгдээ.

Яслиин нээгдэхэдэ хорёод эхэнэрнүүд колхозой ажалда хабаадалсаха аргатай болохо.

Ц. Цыбикдоржиев.

Сүүдэй залһаа

Гүрэнэй зөөри үригшэд хэһээгдэбэ

«Темлюйцемстрой» трестын бухгалтери тоо бүридхэлөө тон муугаар хэдэг, барилгын участогуудта барилгын материалнууд ямаршье хиналтагүйгөөр гаргашалагдадаг байгаа. Трестын главна бухгалтер П. Т. Астраханцев, трестын финансова таһагай начальник Волохов гэгшэдэй тушаалдаа хайша хэрэгээр хандадаг дээрэһээ һангай зөөри үригдөө.

Тоосоо табидаг группын бухгалтер Сыонтович, счетовод Дроздова, трестын кассир Зырянова гэгшэд худал хуурмаг документнүүдые зохёожо, гүрэнэй зөөри саг үргэлжэ хулгайлжа байһанаа баригдаба. Тиигэжэ тэдэнэр 1954 онһоо хойшо 162000 түхэриг гүрэнэй мүнгэ үбэршэлөө. Мүн барилгын 4-дэхи участогай бухгалтер Хадалаев 300 хэһэг шифер, 3053 түхэриг мүнгэ үбэршэлөө.

БМАССР-эй Верховно сүүдэй нүүдэл сесси гүрэнэй зөөри үригшэдэй гэмтэ хэрэгые хаража үзөөд Сыонтович, Зырянова гэгшэдые 15 жэлээр, Дроздовае—10 жэлээр, Хадалаевые—5 жэлээр, Астраханцевые—2 жэлээр хэһээн заларуулха ажалай лагерьта эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаба.

Түрүү хонишодто мүнгэн шан үгтэбэ

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой хонишодой дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргагдаба. Ажахын жэлэй түрүүшын хахадта нэгэшье хони гарзалуулангүй, хонидоо тобир тарганаар ондо оруулһан түрүү хонишод С. Дампилов, Б. Шарапов, Б. Данзанов, Н. Доржиев болон бусадта 200—200 түхэриг мүнгэн шан үгтэбэ.

Мүн март һарада хурьгадые гарзалуулангүй, һайнаар харууһалһанай түлөө хонишод М. Цыренов, Т. Иванов гэгшэд 473—502 түхэриг шан абаба.

А. Михайлов.

ФУТБОЛ

Футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

Мяха-консервнэ комбинадай стадион дээрэ 3 уулзалга болоо. Эндэ стадионой эзэд зооветинститудай командатай уулзаа. Тиин студентнэр ехэ һайнаар наадажа, 1:0 тоотойгоор илаа.

«Байкал» бүлгэмэй хоёрдохи команда «Пищевик» командатай эрид шангаар тулалдаа. Эсэстээ байкалайхид 2:0 тоотойгоор шүүгээ. Гурбадахи уулзалгада ПВЗ-гэй «Локомотив» команда түмэрзамайхидые шүүгээ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор түрүүшын группада — «Строитель» команда, хоёрдохи группада—«Байкал» команда, гурбадахи группада—зооветинститудай футболистнар шалгараа. Эдэ командануд эсэсэй уулзалгада наадаха эрхэ олоо.

Г. Рютин.

ТУРЛААГ

(Фенологой тэмдэглэл)

Элһэлиг ташалуур эрье зубшан, далинуудаараа аалиханаар дэлижэ, эсэһэн янзатайгаар турлааг ниидэнэ.

Гэнтэ юумэ хараһандал дарбагашаад, түргэн доошоо буужа, гүйхэн уһан сооһоо харагдаад хэбтэһэн хорхойн гэр шүүрэн абаад агаарта дэгдэшэбэ. Теэд тээ үндэрһөө тэрэнээ хаяжархина. Зөөлэхэн элһэн дээрэ унаһан хорхойн гэр яагаашьегүй зандаа монсойхожо хэбтэбэ.

Тиихэдэнь тэрэнээ зуугаад, саашаа ниидэшоо һэн. Шулуун хярха харахадаал, тэрэ зуугаашаяа хаяжархиба. Одоол хатуу шулуун дээрэ унаһан хорхойн гэр хаха буугаад, зөөлэн мяхата хорхойе үлэн турлааг хомхойгоор эдижэ оробо. Иигэжэ шубуу шонхор ба бусадшье амитад амидарха аргаяа бэдэрдэг.

Турлаагай хойноһоо адаглан харахада һонирхолтой байдаг. Һонирхолтой нэгэ ушар тухай танда хөөрэжэ үгэхэмнай.

Нэгэ заводой инженер мэргэнээр буудажа һурахын тулада турлаагуудые буудажа туршаба ха. Теэд 2—3 хоногой үнгэрөөд байхада, турлаагууд инженерые харан сасуу ниидэжэ арилшадаг болоо. Тэрэ инженер турлаагуудые мэхэлхэ гэжэ бодоод, тэдэнэй һуудаг газарта дүтэшэг хооһон амбаар соо хорожо, шубуунай дүтэлхые хүлеэбэ ха. Тэрэшье һанаашалгань бүтэбэгүй. Инженерэй амбаар руу орохые хараһан турлаагууд оройдоо дүтэлжэ үгэбэгүй.

Удаадахи үдэрынь мүнөөхи инженер нүхэртэйгөө хамта ерэжэ амбаарта ороод, нүгөөдэеэ тэрэ доро гэдэргэнь ябуулба. Энэшье мэхэдэнь шубууд орожо үгэбэгүй. Одоо дээдэ һургуулитай хүн аад, хара турлаагуудые мэхэлжэ шадахагүй болохом гү гээд ехээр хороо бусалба ха. Теэд удаадахи үдэрынь хоёр хүниие абаад ерэбэ гэхэ. Амбаарта гурбуулаа ороод, хоёрынь гэдэргээ бусаба. Одоол мэхэлээ хаб гэжэ бодоод, турлаагуудай дүтэлхые хүлеэбэ. Баһа бүтэбэгүй. Зориһондоо хүрэхэ гэжэ бодоһон инженер үшөө 3 хүнтэй ерэжэ, мүн лэ тэрэ амбаартаа ороод, нүгөө гурбан нүхэдөө бусааба. Бусагша гурбанай харагдахаяа болиходонь лэ турлаагууд амбаарта дүтэлжэ ерээ бэлэй. Олон хүнэй ябахада, турлаагууд һамаршоо ха. Турлаагууд гомодхооһон хүниие танидаг, удаан мартадаггүй гэжэ ажаглагданхай.

«Натуралистын хөөрэлдөөнүүд» гэжэ номһоо.

Великобританиин коммунистическэ пар[тиин] XXV (онсо) съезд нээгдэбэ

ЛОНДОН, апрелиин 19. (ТА[СС]). Апрелиин 19-дэ Лондоной Ха[мер]смит гэжэ ратуша соо Велико[брит]таниин коммунистическэ па[ртиин] национальна XXV (онсо) [съезд] нээгдэбэ.

Шиидхэхы голостой 550 [деле]гат съездын хүдэлмэридэ [хаба]адана. Хүдэлмэришэн ангии[н] налаа нэгэдүүлхэ ябадалые үргэдхэхэ, эб найрамдалай тэмсэжэ байһан хүдэлмэри[шэдые] бүри нягтаар нэгэдүүлхэ, [социа]лизмын түлөө, арадуудые [коло]ниальна богоолшолгоһоо сү[лөөлэ]хын түлөө тэмсэлые шанга[дхаха] гэһэн зорилгонуудые съезд х[үдэл]мэришэдэй урда табина.

Партиин гүйсэдкомой түрүү[лэгшэ] Гарри Поллит съезд нээхэдээ [Ве]ликобританиин коммунисти[ческэ] хүдэлөөндэ үни сагһаа хабаа[далсаһан] Уильям Галлахер гэгшын де[...] дуудта хандаһан хандалгыень [...] шаа.

Һүүлээрнь зүбшэхэ зүйлнү[үд] мүн партиин шэнэ хүтэлбэри[...] дые һунгаха тухай гурим съез[д ба]талаа.

Партиин Генеральна секр[етарь] Джон Голлан политическэ б[айдал] тухай элидхэл хээ.

Бельгиин коммунистическэ партиин XII национальна съезд нээгдэбэ

БРЮССЕЛЬ, апрелиин [...] (ТАСС). Бельгиин томо про[мыш]ленна город болохо Гентдэ [апре]лиин 19-дэ Бельгиин коммун[исти]ческэ партиин национальна [...] съезд нээгдээ. Съездын хүдэлмэ[ридэ] 200 гаран делегат хабаадана. Ф[ранци]циин, Чехословакиин, Венг[ри], Италиин, Болгариин, Румы[ниин], Польшын, Германска Демокра[тиче]ска Республикын, Австриин, [Швей]циин, Голландиин болон бусад [орон]нуудай хүдэлмэришэнэй болон [ком]мунистическэ ахадүү партину[удай] түлөөлэгшэд съездэ байлсана.

Советскэ Союзай Коммуни[сти]ческэ партиин түлөөлэгшэд[...] КПСС-эй Центральна Коми[тедэй] гэшүүн, «Коммунист» жур[налай] главна редактор А. М. Румя[нцев], Белоруссиин компартиин Ц[К-гэй] хоёрдохи секретарь Т. Я. Ки[...] хоёрые съездэ хабаадагшад [...] мэ альга ташалгаар угтаа.

Компартиин ЦК-гэй гэшүүн, [пар]тиин Гентскэ федерациин түр[үүлэг]шэ Минарт съезд нээжэ, флам[анд]ска хэлэн дээрэ амаршалгын [...] тобшохоноор хэлээ. Центра[льна] Комитедэй гэшүүн, партиин ф[еде]рациин түрүүлэгшэ Шарлеруа А[...] Глинер француз хэлэн дээрэ а[мар]шалгын үгэ хэлээ.

Президиумэй һунгагдаһанай [һүү]лээр, Центральна Комитедэй хү[дэл]мэри тухай тоосоото элидхэл [...] хыень, Бельгиин Коммунисти[ческэ] партиин ЦК-гэй секретарь Эр[...] Бюрнель гэгшэдэ үгэ үгтэһэн ба[йна].

Түрүүшүүлэй дүршэлые бүгэдын шадабари болгое

Иимэ номуудые уншаа гүт?

Үнгэрһэн жэлэй һүүл багта Бурят-Монголой номой хэблэл хадаа колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, малшад болон мэргэжэлтэдтэ ехэ хэрэгтэй хоёр бишыхан ном хэблэн гаргаа. Нэгэниинь—Кабанскын аймагай «Коммунизм» колхозой гахайн товарна фермын хүдэлмэриин дүршэл тухай зооветинститудай багша С. М. Пономаревой бэшэһэн «Хахалагдадаг газарай 100 га бүридэ 16,5 центнер гахайн мяха» гэһэн гаршагтай ном 2000 хэһэгээр хэблэгдээ. Нүгөөдэнь —Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой шубуунай фермын хүдэлмэриин дүршэл» гэһэн гаршагтай зоотехник Н. С. Флоренцевагай бэшэһэн ном мүн лэ 2000 хэһэгээр хэблэгдэһэн байна.

Мүнөө үедэ республикын колхоз болон совхозуудай урда мяха ехээр абадаг болохо, тиимын түлөө гахай, шубуу олоор үсхэбэрилхэ гэһэн зорилгонуудай парти, правительствын зүтһөө табигдаад байхада эдэ номуудай угаа ехэ туһатай байһаниинь элитэ.

Кабанскын аймагай «Коммунизм» колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ гахайнгаа фермэдэ анхаралаа табижа, тэрэнээ артелиингээ ажахын олзо ехэтэй һалбаринуудай нэгэниинь болгожо шадаа. Хэрбээ 1955 ондо хахалагдадаг газарайнгаа 100 гектар бүридэ 7,7 центнер гахайн мяха абаһан байгаа һаа, үнгэрһэн жэлдэ 16,5 центнер мяха абаа. Жэлэй туршада 510 гахай шахажа, 370,3 центнер мяха абаһан байха юм. Мүнөө фермэ дээрэнь 700 гаран гахай бии, тэрэнэйнь 73-ниинь эхэ гахай, 6-ниинь азарга.

Фермэ дээрээ олон гахайтай байжа. түхэреэн жэлэй туршада тэдэнээ шахажа, гүрэндэ түшаана. Нёдондо гүрэндэ тушааһан бүхы мяханайнь 35 процент гахайн мяха байгаа.

Эхэ гахайнуудаа хоёр дахин түрүүлнэ. Энэ колхоздо гахайнуудынь юрэнхы дээрээ жэлдээ хоёо дахин түрэдэг, зариманиинь хоёр жэлдэ 5 дахин, нүгөөдүүлынь—жэлдэ гурба дахин поршоонхолдог. Эндэ олон поршоонхо гаргадаг гахайнуудаа үсхэбэридэ баридаг. Жэшээнь «Синичка» гэжэ гахайнь нэгэ түрэхэдөө 18 поршоонхо гаргадаг.

Поршоонхонуудынь гол түлэб февраль-март, июль-август һарануудта гарадаг. Тиимын түлөө эхэ гахайнуудаа октябрь-ноябрь, апрель-май һарануудта ороондо оруулдаг болонхой. Нэгэ дахин түрүүлээд шахагдаха гахайнуудынь май-июнь һарануудта поршоонхолдог гуримтай.

Поршоонхонуудые эдеэлүүлгэ, харууһалга энэ фермэ дээрэ һайнаар табигданхай. Гахайшад Антонида Купцова, Варвара Бурлакова, Мария Уварова, Людмила Шашина гэгшэд поршоонхонуудые түлжүүлхэдээ һайн амжалтануудые түйладаг. Ажахын үнгэрһэн жэлдэ бүхы колхоз дээрээ дунда зэргээр гахай бүриһөө 19 поршоонхо абаһан байна.

Эндэхи гахайшад түл абалгадаа һайса бэлэдхэдэг. Поршоонхонуудай гарахатай сасуу һайнаар аршаад, хүйһэндэнь иод түрхеэд, сэбэр хуурай хайрсаг соо хэдэг. Түрэхэһөөнь хойшо час, час хахад болоод поршоонхонуудаа эхэдэнь хүүлдэг. Һүла, багашаг бэетэй поршоонхонуудынь урда талынь хүхэнүүдтэ табидаг заншалтай.

Зунай сагта хүхөөр гахайнуудта һаяхан сабшаһан үбһэ үгэдэг, үбэлдөө һү ехэ оруулдаг шэмэтэ тэжээл эдюулдэг юм. Гахайшад поршоонхонуудаа шадаал һаа түргөөр боро эдеэндэ оруулхые оролдодог. Һара хахадтай, хоёр һаратай болоходонь поршоонхонуудые эхэһээнь һалгаадаг болонхой.

Гахайнуудай эдеэлүүлгэ, харууһалга тухай ном дотор ехээр хэлэгдэнэ. Тус колхоздо 70 эхэ гахайн байха типовой байра бии. Мүнөө үшөө 24 эхэ гахайн байха байра баригдажа байнхай. Шахагдажа байһан 150 гахайе нэгэ доро байлгаха байра амяараа баригданхай. Зуһаланда 34 эхэ гахайн поршоонхонуудтайгаа байха байра түхеэрэгдэнхэй. Мүн үбэлдөө гахайнуудые шахаха тусхай байра бии.

Гахайнуудта элдэб тэжээл үгтэдэг. Жэлэй туршада саг үргэлжэ капустын халиһа, таряа талханай зүйл үгтэдэг. Зундаа—һү, үбһэ ногоо ехээр эдюулэгдэдэг. Үбэлдөө — хартаабха, корнеплодууд үгтэдэг. Декабрь һараһаа эхилжэ, витаминнэ тэжээл үгэлсэдэг.

Гахайнуудые шахалга түхэреэн жэл соо эмхидхэгдэнэ. Шахагдаха гахайнуудые 2—3 һаратайдань арга бэшэ шэмхэдэг (заһадаг). Түлжүүлэгдэжэ байһан гахайнуудай 40—50 килограмм шэгнүүртэй болоходонь шахалгада табидаг. Шахалгань гол түлэб һара хахад, хоёр һара үргэлжэлдэг.

Ажалай эмхидхэл. Гахайшан бүхэндэ 8 эхэ гахай, нэгэ азарга гахай даалгагдадаг. Тэдэнһээн абтаһан поршоонхонуудые 4—6 һара болоторынь гахайшан өөрөө харууһалдаг. Шахагдажа байһан 50 гахай нэгэ хүндэ даалгагдана.

Мүн энэ ном дотор гахайшанай ажалай түлөөһэ ямараар тогтоогдонхойб гэжэ харуулагдана.

Энэ номой дутагдалынь юуб гэхэдэ, гахай үсхэбэрилгын экономическа талань багаар харуулагдаа. Гахайн мяханай өөрынь үнэ сэн тухай юушье хэлэгдэнэгүй. Мүн гахайнуудаа тэжээлээр хангахын түлөө хэды шэнээн газарта? ямар культурануудые таринаб гэжэ тодорхойгоор харуулагдаагүй байшоо. Тиигэбэшье, энэ номой аша туһань ехэ.

* * *

Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз һүүлэй хоёр жэлэй туршада шубуунайнгаа фермые нилээдгүй һайжаруулаа. 1953 оной намар бүхы хүгшэрһэн тахяануудаа гүрэндэ тушаагаад, фермэдээ дальбараа олоор абаһан байгаа. Уданшьегүй фермэнь 1120 тахяатай болоо. Хоёр жэл үнгэрхэдэ тахяадайнь тоо 1725 толгой болоо. 1954 ондо тахяа бүриһөө 83 үндэгэ, 1955 ондо—72, 1956 ондо —76 үндэгэ абаа.

Тахяае эдеэлүүлхэ, харууһалха тухай зоотехническэ гурим энэ фермэ дээрэ наринаар сахигдадаг. Фермын байра 225 дүрбэлжэн метр, дальбараа дэгжээхэ байрань 165 дүрбэлжэн метр талмай эзэлдэг. Зундаа байрын шэл сонхо абтажа, шабын түмэр татагдадаг. Тахяагайнь байра 5 таһалгатай. Нэгэ таһалгынь оёор газараараа, бэшэнэйнь—модон палааха дэбдинхэй. Тахяагайнь байра соо үндэгэлхэ уургайнууд олоор түхеэрэгдэнхэй, үнэһэ хэгдэһэн хайрсагууд бии, эдеэ хэжэ үгэхэ кормушканууд, уһа үгэхэ хобоонууд табяатай.

Тахяануудынь түхэреэн жэлдэ байра соогоо байбашье, хабарһаа эхилээд намар болотор ехэнхи сагаа газаагуур ябажа үнгэрдэг.

Байра соонь модоной хуурай, сэбэрхэн хибэдэһэ саг үргэлжэ дэбдигдэжэ байдаг. Тэрээндэнь шииг нойто шэнгэжэ, байра соонь хододоо хуурай байдаг. Хибэдэһэ хабарһаа эхилжэ бэлэдхэдэг юм.

Үндэгэ олоор абахын түлөө тахяануудаа эдеэндэ дуратай болгохо гэжэ шубуушан Матвей Дмитрович ойһоо шорголзын бута асаржа, тараагаад үгэдэг.

Тахяада удаан саг соо нэгэ адли тэжээл үгөөд, эдеэнэйнь хэмжээе багаханааршье хороогоо һаа, тэрээнһээ үндэгэн бага гаража эхилдэг. Удаань үндэгэнэй гарасые хуушан түлдэнь оруулхын түлөө нилээд удаан саг соо оролдохо хэрэгтэй болодог. Тиимэһээ энэ ф[ермын] хүдэлмэрилэгшэд тахяа эдеэлү[үл]хэмые наринаар сахихаяа тэмсэдэг[...] ном дотор онсо тэмдэглэгдэнэ.

Саг үргэлжэ тахяануудаа һа[йнаар] эдеэлүүлжэ байхын түлөө хүсэд [...] тэжээл эртээнһээ бэлэдхэжэ эх[...] Ургаса хуряалгын эхилхэтэй сасу[у] хяашад ороoһо тарянанай һүүл [...] тэрэнээ хатаагаад абадаг. Сентябрь [һа]раһаа эхилжэ, шэмэтэ тэжээл сул[...]даг, гол түлэб хартаабха, морков[ь] нэгэ хэды болоод капустын халь[һа бэ]лэдхэжэ абадаг. Хуряалгын дүүр[...] колхозой правлени тахяагай ф[ермэдэ] үгтэхэ ороoһо тарянанай хэмжээе т[...] хойлжо үгэдэг. Зунай сагта ферм[ын ...] өөһэдынгөө хүсөөр витамин ехэт[эй ...]һэ халаахай суглуулжа, һүүдэр[тэ] хатаажа абадаг заншалтай.

Эдэ бүгэдэһөө гадна фермын [хүдэл]мэрилэгшэд жэл бүри минерал[ьна тэ]жээл ехээр бэлэдхэдэг. Уһанда [...] извёстко, мел, яһанай гурил, даб[...] тээнһээ суглуулдаг.

Тахяашад тэжээлээ гаргаш[а]даа тахяанай хэрээр үндэгэлдэг[...]раадаа абадаг.

Тахяагай дальбараа дэгжээхэдэ [...] фермэ ехэ дүршэлтэй болонхой. [...]һэн 1956 ондо 3000 дальбараа а[баад] тэрэнэйнгээ 2800-нь гэхэ гү, а[...] процентынь томо болгожо шадаа. [...] фермэ дээрэ дальбараануудые ямар[...]гаар харууһалдаг, эдеэлүүлдэг [...] ном дотор тодорхойгоор бэшэгдэнэ.

Фермын хүдэлмэриин эмхидхэл, [ажа]лай түлөөһэн тухай номой түгэс[...] хэлэгдэнэ.

Энэ номой дутагдалынь гэхэ[дэ] тахяагай үндэгэн ямар үнэ сэнтэй[...] абтанаб гэжэ харуулагданагүй.

Нүхэд гахайшад, тахяашад! Энэ [...] номые олоно абаад, тэндэ харуу[лагда]һан дүршэлые ажал хүдэлмэридөө [...] тэрүүлхые оролдохо шухала.

Б. ГЫЛЫКОВ.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора— 32-74 отв. секретаря —27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—47 59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров – 16.

Н 00406. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 2145.